

Průběžná zpráva o realizaci programu The Country for the Future

Obsah

1	ÚVOD	1
2	ZÁKLADNÍ ÚDAJE O PROGRAMU	1
3	PŘIHLÁŠENÉ PROJEKTY	4
4	PRŮBĚH IMPLEMENTACE PROGRAMU.....	5
4.1	Personální zabezpečení	5
4.2	Technické zajištění soutěží	6
4.3	Soutěžní podmínky a hodnoticí proces	7
4.4	Řešení podpořených projektů	13
4.5	První zjištění z kontrol podpořených projektů	18
4.6	Komunikace a průběžné hodnocení procesů	20
5	PODPOŘENÉ PROJEKTY.....	21
6	SYSTÉMOVÝ PROJEKT TECHNOLOGICKÁ INKUBACE.....	26
7	OČEKÁVANÉ VÝSLEDKY PROGRAMU	28
8	ZÁVĚR	29
9	SEZNAMY	31
9.1	Seznam použitých pojmů a zkratk.....	31
9.2	Seznam tabulek	32

1 ÚVOD

Program The Country for the Future (dále jen Program) byl schválen usnesením vlády ČR ze dne 25. května 2015 č. 379 na období let 2020 až 2027. Usnesením vlády ČR ze dne 1. dubna 2020 č. 376 byl text Programu drobně upraven v souvislosti s reakcí na pandemii onemocnění COVID-19.

V úvodu je nutné uvést, že některé aktivity zařazené do Programu jsou s ohledem na vývoj po schválení Programu realizovány mimo jeho rámec nebo v pozměněné podobě:

- Podprogram 1 „Start-upy“: Realizován je pouze jeden systémový projekt v oblasti inovací místo zamýšlených dvou. Plněn je tak pouze jeden ze dvou cílů tohoto podprogramu, a to podpora vzniku hi-tech startupů v jednotlivých oborech prostřednictvím tematicky zaměřených technologických inkubačních center. Druhý cíl, podpora internacionalizace (škálování) start-upů, je částečně realizován v rámci Národního plánu obnovy.
- Podprogram 2 „Digitální lídři“: Není v rámci Programu realizován. Některé jeho zamýšlené aktivity jsou podporovány v rámci Národního plánu obnovy.
- Podprogram 3 „Inovace do praxe“: Je realizován v zásadě v souladu s Programem, pouze v menším objemu a s tím, že jeho část je financována z Národního plánu obnovy.

V kapitolách následujících za úvodem jsou uvedeny základní údaje o Programu a statistický přehled údajů o projektech přihlášených do vyhlášených veřejných soutěží. Kapitola 4 stručně popisuje dosavadní průběh implementace Programu. Kapitola 5 obsahuje údaje o projektech podpořených v prvních čtyřech veřejných soutěžích a Kapitola 6 informuje o realizovaném systémovém projektu v oblasti inovací. Sedmá kapitola uvádí počty očekávaných výsledků podpořených projektů. Závěrečná kapitola obsahuje stručné hodnocení údajů obsažených v kapitolách předchozích, mimo jiné zjištění týkající se rozdílů mezi hodnotami (finančních parametrů a dalších aspektů) původně plánovanými a hodnotami očekávanými dle aktuálních dat.

2 ZÁKLADNÍ ÚDAJE O PROGRAMU

Kód Programu: FX (dle Informačního systému výzkumu, experimentálního vývoje a inovací – IS VaVal)

Schválená doba trvání: 2020–2027

Poskytovatel: Ministerstvo průmyslu a obchodu

Plánované celkové náklady projektů: 8 100 mil. Kč

Aktuální očekávané náklady projektů: 4 550 mil. Kč

Plánované výdaje ze státního rozpočtu: 6 100 mil. Kč

Aktuální očekávané výdaje ze státního rozpočtu: 2 670 mil. Kč

Právní rámec Programu:

Program je realizován podle:

- zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Zákon“);
- Nařízení Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem (dále jen „Nařízení GBER“);
- Nařízení Komise (EU) č. 1407/2013 ze dne 18. prosince 2013 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu de minimis, ve znění Nařízení Komise (EU) č. 2020/972 ze dne 2. července 2020 (dále jen „Nařízení de minimis“), a podle ostatních souvisejících předpisů.

Program je realizovaný jednak formou veřejných soutěží ve výzkumu, experimentálním vývoji a inovacích, jednak formou systémového projektu v oblasti inovací podle Zákona.

Program vychází z Inovační strategie České republiky 2019–2030 schválené usnesením vlády ze dne 4. února 2019 č. 104 a naplňuje zejména opatření uvedená v pilířích:

- Národní start-up a spin-off prostředí
- Digitální stát, výroba a služby
- Chytré investice
- Inovační a výzkumná centra
- Ochrana duševního vlastnictví
- Financování a hodnocení výzkumu a vývoje

Program vycházel z aktualizované Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací České republiky na léta 2016–2020 schválené usnesením vlády ze dne 8. února 2019 č. 115, kde naplňoval Specifický cíl 4.1: Posílit výzkumné a inovační aktivity podniků a Specifický cíl 4.2: Zlepšit prostředí pro rozvoj inovačních podniků. Zaměření Programu bylo dále orientováno na priority identifikované v Národní výzkumné a inovační strategii pro inteligentní specializaci České republiky schválené usnesením vlády ze dne 11. ledna 2019 č. 24 (RIS3 strategie) s vazbou na specifické cíle:

- A.1.1: Posílit výzkumné a vývojové kapacity podniků (typová aktivita Podpora inovací prostřednictvím usnadnění absorpce nových technologií)
- A.2.1: Zvýšit počet nových firem usilujících o inovace, zejména vyšších řádů
- A.2.2: Zlepšit dostupnost vnějšího financování pro začínající podnikatele a firmy s krátkou historií
- C.1.2: Zvýšit komerční využití výsledků VaV a znalostí VO (typová aktivita Podpora vzniku akademických start-upů a spin-offů)
- E.2.1: Vyšší využívání ICT v podnikání.

Cíle Programu:

Hlavním cílem programu je zvýšení mezinárodní konkurenceschopnosti podniků prostřednictvím propojení spolupráce mezi akademickou sférou, podnikatelským sektorem, inovačním prostředím a většího využití výsledků výzkumu a vývoje v praxi, a to včetně usnadnění vstupu na nové trhy či posunem výše v globálních hodnotových řetězcích. Program je zaměřen na řadu aktivit směřujících ke zvýšení inovační výkonnosti české ekonomiky.

Hlavního cíle bude dosaženo prostřednictvím podpory zavedení výsledků projektů průmyslového výzkumu a experimentálního vývoje do praxe, zejména do průmyslové výroby a do nabídky produktů na trhu, a také prostřednictvím zavádění podnikových inovací. V souladu s dále popsáním zaměřením jsou podporovány především projekty rozvíjející nové technologie a materiály, zvyšující míru automatizace a robotizace a využití digitálních technologií.

Vedlejšími cíli, které specifickým způsobem přispějí k naplnění hlavního cíle, jsou

- rozvoj systému podpory zakládání a rozvíjení start-upů,
- dobudování potřebné podpůrné infrastruktury pro vznik a rozvoj nových inovativních firem,
- posílení investičního prostředí pro podporu motivace k zakládání a financování nových inovačních podnikatelských projektů,
- podpora vzniku Digital Innovation Hubs a rozvoje jejich služeb podle potřeb strategie Digitální Česko.

Díličními cíli, které jsou zaměřeny na preferované obory a oblasti identifikované v relevantních koncepčních dokumentech a strategiích, je podpořit:

- Zvýšení využití moderních způsobů výroby, jejího plánování, řízení a distribuce produktů podle principů iniciativy Průmysl 4.0.
- Rozvoj nových oblastí digitalizace a její využití v průmyslu a službách.

Podprogramy:

Jak je uvedeno v úvodu, v rámci Programu je realizován Podprogram 1 „Start-upy“ a Podprogram 3 „Inovace do praxe“.

V Podprogramu 1 „Start-upy“ je realizován systémový projekt v oblasti inovací „Technologická inkubace“, který v období let 2021 až 2027 realizuje Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest. Během trvání projektu je záměrem podpořit cca 250 inovativních firem přinášejících nová technologická řešení v oblastech, které mají velký potenciál pro zvýšení konkurenceschopnosti či bezpečnosti ekonomiky. Na přímou a nepřímou podporu firem je v projektu alokováno přes 630 mil. Kč. Tento projekt je jako zcela specifická a samostatná aktivita popsán v kapitole 6, není zahrnut do informací uvedených v kapitolách 3 až 5.

Podprogram 3 „Inovace do praxe“ je realizován prostřednictvím standardní podpory projektů vybraných ve veřejných soutěžích ve výzkumu, vývoji a inovacích. V rámci podprogramu bylo vyhlášeno celkem 5 veřejných soutěží v letech 2019 až 2023 a s další se již nepočítá. V podprogramu jsou podporovány projekty malých a středních podniků na zavádění inovací postupů, produktů a organizačních inovací, včetně inovací založených na výsledcích předchozího výzkumu a vývoje.

Veřejná podpora:

Podpora je poskytována formou dotace na uznané náklady projektu, tj. na ty způsobilé náklady vymezené Zákonem a Nařízením GBER, které splňují podmínky soutěže dané zadávací dokumentací a jsou poskytovatelem uznány.

Maximální intenzita podpory pro jednotlivé kategorie činností a jednotlivé kategorie příjemců v Podprogramu 3 je uvedena v Tabulce 1.

Tabulka 1: Maximální intenzita podpory pro jednotlivé kategorie činností a kategorie účastníků

Kategorie činnosti / příjemce	Malý podnik	Střední podnik
inovace určená malým a středním podnikům (čl. 28 GBER)	50 %	50 %
inovace postupů a organizační inovace (čl. 29 GBER)	50 %	50 %
podpora v režimu „de minimis“	50 % (100 % ¹)	50 % (100 % ¹)

3 PŘIHLÁŠENÉ PROJEKTY

V rámci Programu bylo poskytovatelem vyhlášeno pět veřejných soutěží (VS):

- 1.VS vyhlášena dne 13. 11. 2019, výsledky byly vyhlášeny dne 28. 5. 2020
- 2.VS vyhlášena dne 2. 4. 2020, výsledky byly vyhlášeny dne 24. 8. 2020
- 3.VS vyhlášena dne 28. 1. 2021, výsledky byly vyhlášeny dne 31. 8. 2021
- 4.VS vyhlášena dne 15. 6. 2022, výsledky byly vyhlášeny dne 31. 1. 2023
- 5.VS vyhlášena dne 17. 4. 2023, výsledky byly vyhlášeny dne 30. 11. 2023

Z hlediska zaměření veřejných soutěží lze uvést, že 1. VS byla cílena na podporu zavádění inovací v podnicích, včetně pořízení know-how, pořízení potřebných technologií či certifikace nových výrobků před samotným spuštěním výroby či poskytováním služby, přičemž hlavním výsledkem projektu byly stanoveny inovace produktu a postupu. 2. VS byla specificky zaměřena na problematiku pandemie COVID-19 a umožňovala podporu zavádění nových řešení formou inovací postupů a organizačních inovací, která mohou v různých ohledech napomoci s bojem proti této či obdobné budoucí zdravotní hrozbě, jejím následkům či prevenci. Od třetí VS byly jako hlavní výsledek umožněny všechny inovace produktu (výrobku nebo služby), postupu a organizační inovace. Věcné zaměření projektů bylo dále specifikováno v případě 4. a 5. VS vzhledem ke specifickým podmínkám Národního plánu obnovy, v jehož rámci byly tyto soutěže realizovány. Projekty v těchto VS musely naplňovat alespoň jeden ze stanovených cílů v oblasti digitalizace.

Tabulka 2: Přehled přihlášených návrhů projektů do veřejných soutěží

VS	Počet projektů	Požadovaná dotace (mil. Kč)	Náklady (mil. Kč)	Intenzita podpory
1.VS	16	150	301	50 %
2.VS	58	401	717	56 %
3.VS	184	1 150	2 321	50 %
4.VS	116	890	1 780	50 %
5.VS	185	1 330	2 666	50 %
CELKEM	559	3 921	7 785	50 %

¹ V praxi byla maximální intenzita 100 % v rámci podpory de minimis poskytnuta jen ve specifické 2. veřejné soutěži, ve všech ostatních byla stanovena maximální intenzita podpory 50 %.

V rámci proběhlých VS bylo doručeno celkem 559 návrhů projektů. Požadovaná dotace přihlášených projektů celkem činila 3 921 mil. Kč, náklady celkem přes 7 785 mil. Kč.

Do soutěží nebylo pro nesplnění jejich podmínek přijato celkem 37 projektů (6,6 %), což lze s ohledem na typ programu, podmínky soutěží a další okolnosti považovat za relativně málo. Tato neúspěšnost navíc procentuálně postupně ve všech soutěžích klesala. Důvodem jsou jak úpravy a zpřesňování zadávací dokumentace na straně poskytovatele, tak postupné získávání zkušeností příjemců a jejich zástupců. Další komentář je uveden v kapitole 4.3.

Tabulka 3: Počet přijatých a podpořených návrhů projektů ve veřejných soutěžích

VS	Počet projektů				
	Doručených	z toho nepřijatých do soutěže	v %	Podpořených ²	v %
1.VS	16	2	12,5	9	56
2.VS	58	6	10	33	57
3.VS	184	16	8,6	88	48
4.VS	116	8	7	62	53
5.VS	185	5	3	111	60
CELKEM	559	37	6,6	303	54

Postupně se zvyšující počet návrhů projektů podaných do prvních tří veřejných soutěží dokládá novost programu, zvyšování povědomí o jeho existenci, a tedy růst absorpční kapacity.

4 PRŮBĚH IMPLEMENTACE PROGRAMU

4.1 Personální zabezpečení

Agendu poskytování účelové podpory projektů VaVal zabezpečuje Odbor výzkumu, vývoje a inovací MPO (Odbor VaVal). Vedle poskytování účelové podpory zajišťuje rovněž další agendu související s rolí MPO v systému VaVal v ČR a plněním všech uložených úkolů, včetně např. poskytování institucionální podpory na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumných organizací, ale také řadu úkolů a agend mimo oblast VaVal. Odbor VaVal disponuje 22 služebními místy s oborem služby 10 - Výzkum, vývoj a inovace, několik míst má vedle toho stanoveny i další obory služby: obor 38 - Společné evropské politiky podpory a pomoci, evropské strukturální, investiční a obdobné fondy a obor 3 - Audit. Odbor VaVal je členěn do tří oddělení:

- Oddělení metodiky, koncepcí a hodnocení, které v rámci agendy účelové podpory zajišťuje především přípravu a hodnocení programů, přípravu a vyhlašování veřejných soutěží, jejich realizaci včetně zajištění nezávislého hodnocení projektů.

² V případě 5. VS jde o počet doporučených projektů, u kterých bylo nabídnuto uzavření smlouvy o poskytnutí podpory. Proces uzavírání smluv probíhá, počet podpořených projektů tak bude reálně nižší.

- Oddělení kontroly projektů realizuje veřejnosprávní kontroly, průběžné a následné kontroly projektů formou monitorovacích návštěv a administrativního ověření podpořených projektů, a dále formou závěrečných oponentních řízení.
- Oddělení administrace projektů a informačního systému výzkumu a vývoje zajišťuje přípravu a uzavírání smluv o poskytnutí podpory, poskytování podpory, změnová řízení, monitoring, evidenci a předávání údajů o projektech.

Přes významnou průběžnou obměnu na pozicích referentů, náročnost procesu přijímání nových úředníků v režimu zákona o státní službě a nemožnost zejména mladým uchazečům nabídnout konkurenceschopné podmínky v oblasti odměňování a benefitů je vzhledem k stabilnímu obsazení vedení Odboru VaVal a hlavních metodických pracovníků relativně dostatečně zachována kontinuita prováděných činností.

4.2 Technické zajištění soutěží

První veřejná soutěž byla v podprogramu 3 Inovace do praxe vyhlášena 13. 11. 2019 se soutěžní lhůtou do 9. 1. 2020 a hodnoticí lhůtou do 29. 5. 2020. Organizační zajištění soutěže bylo ovlivněno především vybraným způsobem řešení absence vlastního informačního systému, kdy bylo rozhodnuto využít nabídku Technologické agentury České republiky (TA ČR) na použití informačního systému ISTA. Z tohoto však vyplynula řada technických omezení i drobný posun původního harmonogramu soutěže. Jednotlivé moduly ISTA použité pro příjem žádostí, formální kontrolu a věcné hodnocení, byly zpřístupňovány a testovány ze strany MPO až v okamžiku těsně před průběhem dané fáze soutěže nebo dokonce v jejím průběhu. S ohledem na velmi nízký počet žádostí, které byly podány, však bylo možné některé kroky provést či zkontrolovat manuálně (mimo systém) a zároveň časově zvládnout celý hodnoticí proces pro včasné vyhlášení výsledků soutěže.

Zkušenosti s neefektivností nastavování procesů v rámci ISTA, které nebylo možné ani při nasazení pracovníků z obou stran zcela přizpůsobit potřebám MPO ani nutným postupům v Programu³, vedly poskytovatele k rozhodnutí administrovat druhou veřejnou soutěž bez využití informačního systému. Žádosti byly přesto podávány a hodnoticí proces proběhl elektronickou cestou, a to za využití IS DS (informační systém datových schránek), tedy aniž by byl způsobem podání žádosti omezen kdokoli z potenciálních žadatelů o podporu, a dále za využití excelovských souborů pro možnost hromadného zpracování dat v určitých krocích hodnoticího procesu. V soutěžní lhůtě mezi 3. 4. 2020 a 15. 5. 2020 bylo podáno téměř šedesát žádostí a zvolený způsob zpracování dat se ukázal jako velmi efektivní. I díky tomu bylo možné vyhlásit výsledky soutěže ve stanovené relativně krátké lhůtě do 31. 8. 2020.

Ve třetí veřejné soutěži došlo ve lhůtě od 29. 1. 2021 do 31. 3. 2021 k podání 184 žádostí. Zvolený způsob administrace bez informačního systému tak již znamenal výrazně zvýšenou časovou náročnost zpracování některých kroků hodnocení, zejména pokud jde o komunikaci s jednotlivými hodnotiteli (oponenty).

Použití monitorovacího systému MS2014+ v soutěži čtvrté, vynucené financováním z Národního plánu obnovy, tak do jisté míry mělo přinést a také přineslo zefektivnění některých procesů, ale s ohledem na chybějící přizpůsobení konkrétním postupům poskytovatele a časově náročným testováním (obdobně

³ Uvedené hodnocení použitelnosti systému ISTA pro potřeby CFF pochopitelně nikterak nehodnotí použitelnost ISTA pro potřeby programů VaV administrovaných TAČR. Je nutno připomenout odlišný charakter programu CFF – zaměření na fázi zavádění inovací, odlišný legislativní základ (jiné články GBER, odlišné nákladové položky a možná intenzita podpory), které samotné (bez ohledu na další odlišnosti vyplývající z praxe poskytovatele) si vynucují přizpůsobení IS.

jako tomu bylo v 1.VS se systémem ISTA), ve výsledku tento systém znamenal další zvýšení náročnosti na personální kapacity poskytovatele. Část hodnoticího procesu navíc musela být realizována mimo systém, který předepsané procesní kroky neumožňuje, a do systému byly pouze vloženy jeho výsledky. Pracovníkům musela být složité a opakovaně nastavována přístupová práva, musela být realizována řada školení atd.

Soutěž pátá, ve které bylo v soutěžní lhůtě mezi 18. 4. 2023 a 9. 6. 2023 podáno 116 žádostí, znamenala opět enormní zátěž pro personální kapacity poskytovatele, s ohledem na výše zmíněný nesoulad mezi částí hodnoticího procesu a možnostmi MS2014+.

Z pohledu poskytovatele došlo v procesu zajištění hodnocení žádostí mezi jednotlivými soutěžemi postupně k dílčím změnám, které vyplynuly nejen z používání různých informačních systémů, ale také z aktuálních možností souvisejících s legislativními změnami, digitalizací státní správy, částečně i se změnami pracovních postupů vynucenými či vyvolanými pandemií onemocnění COVID-19 a v neposlední řadě zařazením 4. a 5. veřejné soutěže do Národního plánu obnovy ČR.

Došlo tak postupně k využití kvalifikovaných elektronických podpisů, aplikací pro jejich správné ověřování, využití aplikace MagnusWeb či přístupů do Informačního systému skutečných majitelů a do systému Arachne, a to pro účely ověřování některých prvků způsobilosti uchazečů o podporu, zejména s ohledem na větší nároky na tyto kontroly v posledních dvou soutěžích v podmínkách implementace NPO.

Výše zmíněné vlivy na odlišnosti v procesování jednotlivých soutěží měly určitý dopad i na komunikaci poskytovatele s uchazeči či externími spolupracovníky i do věcné stránky hodnoticího procesu (hodnoticích kritérií), jak je zmíněno v dalších subkapitolách.

4.3 Soutěžní podmínky a hodnoticí proces

Hodnoticí proces odpovídal ve všech pěti soutěžích prakticky stejnému schématu, kdy v souladu se Zákonem došlo nejprve k vyhodnocení splnění podmínek pro přijetí návrhu projektu do soutěže, následně ke každému projektu přijatému do soutěže byly zpracovány dva oponentní posudky, a s jejich využitím rozhodla o výsledcích soutěže Rada podprogramu 3 programu CFF jako poradní orgán poskytovatele, a to na podkladě návrhů své Expertní komise.

Splnění podmínek pro přijetí návrhu projektu do soutěže kontroluje vždy komise jmenovaná ředitelem Odboru VaVal. V souladu s platným zněním Zákona poskytovatel v případech neúplnosti dokladů o způsobilosti uchazeče vyzýval tohoto uchazeče k jejich doplnění v pětidenní lhůtě. V případě nedodržení této lhůty, nerelevantní reakci a v případech nedodržení ostatních podmínek veřejné soutěže nebyl návrh projektu do veřejné soutěže přijat a nebyl dále hodnocen.

Procento žádostí nepřijatých do jednotlivých soutěží je uvedeno v Tab. 3. (viz kap. 3) a bylo postupně klesající. Důvodem nepřijetí do soutěže bylo buď formální pochybení při podání žádosti (absence či neúplnost návrhu projektu či některé jeho povinné přílohy, případně neplatný způsob podání žádosti jako celku), nebo nesplnění některé z podmínek soutěže, zejména pokud jde o způsobilost uchazeče o podporu (např. naplnění definice podniku v obtížích).

Administrativní náročnost podání žádosti byla po realizaci první soutěže vyhodnocena jako jeden z možných důvodů nízkého počtu podaných žádostí, snaha o snížení této náročnosti proto vedla počínaje druhou soutěží ke snížení počtu povinných příloh žádosti se současným zachováním dostatečnosti podkladů pro potřeby odborného hodnocení. Byla zachována možnost, aby uchazeč o podporu přiložil dle svého vlastního uvážení

nepovinně další dokumenty, které mohly podpořit informace a tvrzení uvedená v návrhu projektu (včetně plánu ekonomických přínosů) či dokreslit konkrétní parametry výsledku.

Postupně redukována byla rovněž samotná zadávací dokumentace soutěže, kdy první měla celkem 14 příloh, pro druhou soutěž byl tento počet snížen na 4. Došlo tedy ke zpřehlednění informací pro uchazeče i k redukcí některých nadbytečných částí. Pokud jde o součásti žádosti o podporu, nebyla od druhé soutěže již například vyžadována povinně samostatná analýza trhu; ve vyplňování přihlášky se základními údaji o projektu byly redukovány některé číselníky / údaje používané poskytovatelem pro čistě statistické a hodnotící účely (tzn. účely vyhodnocení celkové na úrovni programu, nikoliv ve smyslu hodnocení jednotlivých žádostí). Ani pro soutěž čtvrtou a pátou nedošlo ke zvýšení náročnosti podání žádosti v tom ohledu, že by se zvýšil počet příloh zpracovávaných uchazečem. V těchto dvou soutěžích však opět k zadávací dokumentaci přibýlo několik nových příloh, informativních pro uchazeče, a sice v podobě metodik obsahujících informace o podmínkách implementace Národního plánu obnovy.

Administrativní náročnost podání žádosti (z pohledu uchazeče) byla ve 4. a 5. VS zvýšena spíše komplikovanou přihláškou v informačním systému, jejíž struktura byla dána původním účelem systému MS2014+ (administrace prostředků z fondů ESIF) a nebylo možno ji pro účely jednotlivé soutěže Programu dostatečně zjednodušit. Tento nedostatek měl být do jisté míry kompenzován možností uznávat přiměřené náklady na přípravu žádosti i plnění dalších administrativních povinností během řešení projektu (a to i formou služeb specializovaného konzultanta či poradenské firmy) mezi způsobilé náklady projektu v režimu podpory de minimis.

Pro každý hodnocený projekt byly vždy zpracovány dva oponentní posudky, které posoudily, zda projekt naplňuje či nenaplňuje tzv. binární kritéria, a dále okomentovaly naplnění jednotlivých bodovaných kritérií a přiřadily příslušný počet bodů.

Znění binárních kritérií se mezi soutěžemi mírně měnilo. Došlo například k přesunu hodnocení časové a finanční přiměřenosti z bodovaných kritérií mezi binární. Změny si dále vyžádaly podmínky NPO – šlo tedy pro čtvrtou a pátou soutěž o doplnění kritéria zaměřeného na plnění tzv. DNSH principu (odrážejícího environmentální dopady projektu a jeho výsledků) a zároveň upřesnění kritéria zaměřeného na zákaz dvojího financování. Další úpravou bylo i doplnění povinného zaměření na digitální cíle (součást binárního kritéria č. 1), zatímco v předchozích soutěžích byla digitalizační stránka projektu „pouze“ součástí bodovaných kritérií a nepředstavovala tak striktní podmínku pro doporučení projektu k podpoře. Obecně v každé soutěži platilo, že nenaplnění jakéhokoliv binárního kritéria znamená automaticky nedoporučení projektu k podpoře.

Pro srovnání uvedme přehled binárních kritérií z první veřejné soutěže:

- 1. Jedná se o projekt inovací, všechny činnosti a způsobilé náklady jsou jednoznačně přiřazeny ke kategoriím dle článků 28 a 29 Nařízení GBER (viz vymezení nákladových položek v kap. 6 této ZD a související definice v Příloze I.1).*
- 2. Obsah návrhu projektu (ani jeho část) není a nebyl předmětem jiného projektu řešeného v rámci Programu (ani navrženého k podpoře v této veřejné soutěži) nebo jiné aktivity výzkumu, vývoje a inovací, podpořené z veřejných zdrojů.*
- 3. Uchazeč prokazuje dostatečnou ekonomickou i odbornou způsobilost pro zajištění řešení projektu.*
- 4. Návrh projektu je v souladu s alespoň jedním z vybraných dílčích prioritních cílů NPOV (Národní priority orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací, které byly přijaty usnesením vlády ze dne 19. července 2012 č. 552), uvedených v Příloze I.2 zadávací dokumentace.*

5. *Návrh projektu obsahuje analýzu rizik.*
6. *Žádost o podporu a uchazeč splňují ostatní požadavky stanovené zadávací dokumentací a návrh projektu je celkově v souladu se zaměřením a cíli Programu.*

A přehled binárních kritérií ze soutěže páté:

1. *Jedná se o projekt inovace či inovací ve smyslu vymezení v kapitole 2, u něhož lze oprávněně očekávat využití této inovace / těchto inovací v praxi bezprostředně po ukončení realizace projektu. Alespoň jedna ze zaváděných inovací naplňuje svým charakterem využití (či rozvoj) digitalizace, jak je hodnoceno v bodovaném kritériu č.1.*
2. *Uchazeč na činnosti, které tvoří obsah návrhu projektu (nebo jeho část) nezískal podporu v rámci jiného projektu řešeného v Programu nebo v rámci jiné aktivity výzkumu, vývoje a inovací, podpořené z veřejných zdrojů.*
Uchazeč nečerpá a neplánuje čerpat na stejné způsobilé náklady / výdaje předloženého projektu jinou veřejnou podporu podle článku 107 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie, podporu z prostředků Unie, které centrálně spravují orgány, agentury, společné podniky a jiné subjekty Unie a která není přímo ani nepřímo pod kontrolou členských států, a ani podporu v režimu de minimis. Uchazeč na způsobilé náklady / výdaje předloženého projektu nečerpá a neplánuje čerpat podporu z žádného fondu nebo nástroje Unie, nebo ze státního rozpočtu a dalších veřejných zdrojů.
3. *Uchazeč prokazuje dostatečnou ekonomickou i odbornou způsobilost pro zajištění řešení projektu.*
4. *Projekt je realizovatelný v rámci navrženého časového harmonogramu a s navrženými způsobilými náklady, případně s náklady po jejich úpravě (snížení) navržené v rámci hodnocení.*
5. *Projekt je finančně racionální, tedy očekávané ekonomické přínosy pro příjemce se alespoň vyrovnají plánovaným nákladům projektu, a to v horizontu pěti let od ukončení jeho realizace.*
6. *Realizace projektu významně nepoškozuje žádný z environmentálních cílů Evropské unie, kterými jsou: a) zmírňování změny klimatu; b) přizpůsobování se změně klimatu; c) udržitelné využívání a ochrana vodních a mořských zdrojů; d) přechod na oběhové hospodářství; e) prevence a omezování znečištění; f) ochrana a obnova biologické rozmanitosti a ekosystémů.⁴ Pro činnosti realizované v projektu platí, že výsledky procesu výzkumu a inovací budou na úrovni uplatňování technologicky neutrální (tj. budou uplatňovány u všech dostupných technologií, včetně těch šetrných), a je z nich vyloučen výzkum a vývoj zaměřený na prvky „hnědého výzkumu a inovací“ (tj. na černé a hnědé uhlí, olej/ropu, zemní plyn, na který se nevztahuje příloha III technických pokynů k uplatňování zásady „významně nepoškozovat“, modrý a šedý vodík, spalovací zařízení a skládky).*
7. *Žádost o podporu a uchazeč splňují ostatní požadavky stanovené zadávací dokumentací.*

Obsah prvního binárního kritéria se mezi soutěžemi měnil, a to zejména ve vazbě na věcné podmínky a zaměření dané soutěže. Po nízkém zájmu o soutěž první došlo pro druhou soutěž jednak k úpravě finančních podmínek (umožnění získání podpory v režimu de minimis až do výše 100 % na určitou menší část způsobilých nákladů projektu), jednak ke změně spektra typů inovací, které lze navrhnout jako hlavní

⁴ Ve smyslu článku 17 NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2020/852 ze dne 18. června 2020 o zřízení rámce pro usnadnění udržitelných investic a o změně nařízení (EU) 2019/2088 (tzv. Nařízení o Taxonomii). Úř. věst. L 198, 22.6.2020, s. 13—43: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020R0852&qid=1609766083362&from=CS>

výsledek projektu. Tyto podmínky pak byly mírně měněny i pro soutěž třetí (vůči druhé), pro čtvrtou a pátou soutěž pak již zůstaly beze změn.

K určitým změnám docházelo mezi soutěžemi také v kritériích bodovaných. Samotný text Programu schválený vládou určuje kritéria, která budou obecně uplatněna pro odborné hodnocení projektů, následovně:

- a) *naplnění cílů Programu a podprogramu,*
- b) *soulad zaměření projektu se stanovenými věcnými prioritami,*
- c) *odborná a ekonomická způsobilost uchazeče,*
- d) *technicko–ekonomická úroveň a komplexnost navrhovaného řešení,*
- e) *aktuálnost a potřebnost projektu a vhodnost jeho podpory z veřejných prostředků,*
- f) *přiměřenost časového plánu a finančních požadavků,*
- g) *uplatnění výsledků.*

Tato kritéria byla do zadávací dokumentace soutěží vždy podrobněji specifikována a byla jim přidělena určitá váha (maximální možný počet bodů pro každé kritérium), přičemž sumárně za všechna kritéria může projekt získat 50 bodů od každého oponenta, tedy maximálně 100 bodů celkem. Minimální bodová hodnota pro doporučení projektu k podpoře byla nastavena ve všech pěti soutěžích shodně na polovinu z tohoto maxima.

Jak již bylo zmíněno výše, některé aspekty nebyly bodovány, ale byly zařazeny jako kritérium binární, tedy povinné k naplnění.

Pro srovnání opět uvedme podobu bodovaných kritérií z první soutěže:

- 1) Naplnění cílů Programu:
 - a) *soulad s konceptem Průmysl 4.0 max. 5 b.*
 - b) *vazba na aplikační odvětví národní RIS3 strategie max. 3 b.*
 - c) *využití know-how výzkumných organizací max. 3 b.*
- 2) Inovativnost řešení, oponent přidělí počet bodů příslušející k jednomu z následujících hodnotících výroků (max. tedy 6 bodů):
 - a) *inovativnost řešení není prokázána 0 b.*
 - b) *novost výstupu je prokázána na úrovni uchazeče 2 b.*
 - c) *výstup je nový, resp. svými technickými parametry předčí současná řešení v ČR 4 b.*
 - d) *výstup vykazuje novost v celosvětovém měřítku 6 b.*
- 3) Technická úroveň a komplexnost navrhovaného řešení (představuje komplexní posouzení kvality a srozumitelnosti projektu, vhodnosti navržených metod, zasazení aktivit projektu do inovačního procesu, kvality analýzy rizik atd.) max. 10 b.
- 4) Přiměřenost časového plánu a finančních požadavků:
 - a) *časová přiměřenost max. 3 b.*
 - b) *přiměřenost nákladů max. 3 b.*
- 5) Doložení ekonomických a strategických přínosů:
 - a) *kvalita, relevantnost, konkrétnost a věrohodnost marketingové studie, reálnost dosažení uváděných ekonomických přínosů⁵ max. 5 b.*
 - b) *výše ekonomických přínosů¹⁰ pro příjemce max. 8 b.*
 - c) *širší přínosy projektu pro hospodářství, rozvoj dodavatelských řetězců, environmentální přínosy atd. max. 4 b.*

⁵ tzn. ekonomických přínosů, které uvede uchazeč v závěrečném bodu dokumentu „Představení projektu“ (Příloha II.1 ZD) a jejich výši podrobně odůvodní v příložené marketingové studii

A znění bodovaných kritérií v soutěži páté:

1) Naplnění cílů Programu / soutěže:

- a) *potenciál zvýšení mezinárodní konkurenceschopnosti uchazeče v souladu s podnikovou strategií* max. 6 b.
- b) *využití a rozvoj digitalizace*..... max. 8 b.

2) Přínosy projektu:

- a) *Ekonomické přínosy pro příjemce (výše – podložená zdůvodněním)* max. 10 b.
- b) *Přínosy neekonomické - univerzální design* max. 3 b.
- c) *Přínosy neekonomické – energetické úspory / energetická bezpečnost* max. 5 b.

3) Inovativnost řešení

- a) *inovativnost řešení není prokázána* 0 b.
- b) *novost výstupu je prokázána na úrovni uchazeče* 3 b.
- c) *výstup je nový, resp. svými technickými parametry předčí současná řešení v ČR* 6 b.
- d) *výstup vykazuje novost v celosvětovém měřítku* 8 b.

4) technická úroveň a komplexnost navrhovaného řešení (představuje komplexní posouzení kvality a srozumitelnosti projektu, vhodnosti navržených metod, zasazení aktivit projektu do inovačního procesu, kvality analýzy rizik atd.)..... max. 10 b.

Bodovaná kritéria se tedy měnila spíše na úrovni subkritérií, a to v kritériu cílů Programu / soutěže a dále v kritériu hodnocení přínosů, a to zejména těch, které nemají dopad pouze na ekonomiku uchazeče. Například ve druhé soutěži byl aktuálně v souvislosti s probíhající pandemií onemocnění COVID-19 hodnocen i možný přínos k omezení šíření tohoto onemocnění a k minimalizaci dopadů opatření s pandemií souvisejících (a to i ve smyslu přizpůsobení pro případ obdobné pandemie v budoucnu). Pro projekty podpořené v druhé soutěži také v souvislosti s důrazem na jejich očekávaný neekonomický přínos nebyla uplatněna podmínka „závaznosti“ plánovaných ekonomických přínosů. Ta platila ve všech ostatních soutěžích a představuje pro uchazeče, respektive následně příjemce dotace, povinnost vrácení až 20 % výše poskytnuté dotace, pokud po skončení řešení projektu nedosáhne (respektive neprokáže dosažení) výše ekonomických přínosů plánovaných v návrhu projektu pro první rok (z hodnoceného pětiletého období).

Důraz kladený na ekonomické přínosy se odráží také v doplnění binárních kritérií (počínaje třetí soutěží) o kritérium finanční racionality projektu, a to ve smyslu požadavku na minimální výši plánovaných ekonomických přínosů ve srovnání s výší plánovaných nákladů projektu, kdy tato výše musí být (ve sledovaném období) alespoň shodná.

V odborném hodnocení se oběma typy kritérií po oponentech zabývá Rada podprogramu 3 programu CFF (Rada), jako odborný poradní orgán poskytovatele ve smyslu § 21 Zákona. Na Radě je tedy konečné rozhodnutí o splnění či nesplnění jednotlivých binárních kritérií, přičemž se Rada může od hodnocení oponentů odchýlit oběma směry. Může tedy za splněné označit i binární kritérium, které negativně hodnotili oba oponenti, pokud jejich zdůvodnění nejsou dostatečně podložená nebo nejsou metodicky správná. Obdobně však může Rada vyhodnotit za nesplněné takové binární kritérium, které oba oponenti hodnotili kladně. K vyhodnocení splnění či nesplnění binárního kritéria odlišně od obou oponentů (kteří se navzájem shodli) dochází spíše ve výjimečných případech; častěji má Rada úlohu rozhodce mezi navzájem rozdílným hodnocením prvního a druhého oponenta.

V hodnocení bodovaných kritérií má Rada částečně omezený prostor, kdy může hodnocení oponentů upravit jen o maximálně 30 % bodů směrem nahoru či dolů od součtu bodů, které hodnocený návrh projektu získal od obou oponentů. Přitom úpravy musí Rada zdůvodnit a musí se pohybovat v rámci hodnocení jednotlivých

kritérií na škále, kterou měli k dispozici i oponenti – nemůže již tedy za kritérium ohodnocené oběma oponenty maximem bodů daného kritéria přiznat žádné „bonusové“ body navíc.

Před jednáním Rady jsou návrhy projektů rozděleny mezi členy její Expertní komise, kteří mají úlohu tzv. zpravodajů. Jejich hodnocení představuje návrh, jak by projekt měla hodnotit Rada, podléhá tedy stejným pravidlům či omezením popsaným výše pro hodnocení samotné Rady. Na svém jednání o výsledném pořadí projektů pak Rada buď potvrdí návrh zpravodaje na finální hodnocení projektu, nebo odůvodní svůj odlišný pohled, pokud se zpravodajem (v jednotlivých částech hodnocení) nesouhlasí.

Každý návrh projektu tak v Inovacích do praxe procházel hodnocením expertů ze tří skupin, které se zužují – nejširší je okruh oponentů, kdy by projekt měl být hodnocen odborníkem oborově příslušným k obsahu projektu, užší skupinou odborníků jsou dále zpravodajové, kdy každý z nich hodnotí již obvykle o něco širší spektrum projektů, členové Rady pak hodnotí všechny návrhy projektů. Proces by tak měl směřovat k určitému sjednocení způsobu hodnocení jednotlivých kritérií u všech projektů, pokud v první fázi hodnocení oponenti přistupují k hodnocení jednotlivých přiřazených projektů s určitým stupněm rozdílnosti.

Pro co největší sjednocení přístupu k hodnocení je pro oponenty i zpravodaje pořádán v každé soutěži seminář, který je před zahájením jejich hodnocení seznamuje s přesnými podmínkami aktuální soutěže, případně zdůrazní odlišnosti od soutěže předchozí, zejména pak s jednotlivými hodnoticími kritérii, jejich smyslem (záměrem poskytovatele), s podklady pro jejich hodnocení a se zkušenostmi z hodnocení těchto či obdobných kritérií v předchozích soutěžích. Na případné nejasnosti, problematické typové případy či možné metodické chyby v hodnocení jsou zároveň upozorněni vždy v příručce pro hodnocení, která je poskytovatelem pro tento účel zpracována, a která se snaží uvést i vzorové ukázky hodnocení / okomentování jednotlivých kritérií.

Pro čtvrtou a pátou veřejnou soutěž byly semináře pro hodnotitele doplněny o relevantní informace týkající se implementace Národního plánu obnovy. Šlo zejména o aspekty promítnuté do kritérií hodnocení projektů, do podmínek způsobilosti uchazečů či představující povinnosti všech osob zapojených do hodnocení projektů na straně poskytovatele (zákaz dvojího financování, vyloučení podpory firem veřejných funkcionářů, další problematika z oblasti střetu zájmů, respektování principu DNSH a další). Začlenění vyhodnocení splnění principu DNSH do hodnoticích kritérií při odborném hodnocení si pak pro tyto dvě soutěže rovněž vyžádalo angažování další skupiny odborníků, a sice hodnotitelů se znalostí environmentální problematiky. Jejich úlohou bylo u každého projektu vyhodnocení pouze jediného z binárních kritérií, naplnění DNSH principu ve smyslu příslušné legislativy a specifických podmínek platných pro komponentu 5.2 NPO. Vyčlenění hodnocení jediného kritéria do samostatného posouzení bylo zvoleno jako cesta zaručující, pokud možno, jednotný a soustředěný pohled na plnění tohoto kritéria u všech hodnocených projektů.

Okruh oponentů i zpravodajů zapojených do odborného hodnocení se v jednotlivých soutěžích Inovací do praxe proměňoval a ve srovnání s předchozím programem administrovaným Odborem VaVal došlo ke značným změnám v databázi těchto externích hodnotitelů. Změny si dle očekávání vyžádalo odlišné zaměření projektů proti programům podporujícím výzkum a vývoj, které si vynutilo částečně odlišný přístup k hodnocení i odlišný optimální profil hodnotitelů. Větší důraz bylo nutno klást na uplatnění v podnikové praxi, na aspekty digitalizace, na hodnocení ekonomiky projektů a zejména pak uplatnění jejich výsledků. Dalšími ovlivňujícími faktory byly především: počet hodnocených žádostí, využití informačních systémů (neochota některých hodnotitelů pracovat s uživatelsky nepřívětivým systémem MS2014+, technické aspekty – požadavek na kvalifikovaný elektronický podpis apod.), požadavky NPO vedoucí dle principu opatrnosti

k vyloučení hodnotitelů se vztahem ke kterémukoli návrhu projektu v dané soutěži z okruhu hodnotitelů (pro zamezení vzniku být jen potenciálního střetu zájmů).

Rada jako odborný poradní orgán poskytovatele byla od první soutěže tvořena třemi pracovníky MPO, expertem resortní organizace CzechInvest, čtyřmi zástupci dalších poskytovatelů podpory VaVal a dvěma nezávislými experty s praxí z hodnocení projektů VaVal, přičemž *jeden z těchto nezávislých expertů odstoupil z Rady po druhé veřejné soutěži s ohledem na své jmenování do Rady pro výzkum, vývoj a inovace, a to pro zamezení souběhu těchto funkcí.*

Složení Rady má zaručit především nezávislost jejího hodnocení, zároveň dává možnost přenášet určité zkušenosti s praktickými aspekty procesu hodnocení projektů VaVal mezi poskytovateli. Pracovním orgánem Rady podprogramu 3 programu CFF je Expertní komise, v níž jsou zastoupeni odborníci z relevantních oborů VaVal s praxí z akademické či průmyslové sféry, kteří již byli výše zmíněni coby „zpravodajové“ hodnocených projektů. Jak napovídá její název, tato komise má poskytovat Radě především odborné zázemí, nemá však rozhodovací pravomoci a funguje jako sbor expertů. Každý člen tedy poskytuje své odborné znalosti k návrhu stanovisek ke konkrétním projektům, a nemá přístup k údajům všech hodnocených projektů.

Z poznatků poskytovatele vyplývá, že nejvíce docházelo ke korekcím či „sjednocování“ v hodnocení oponentů ze strany zpravodajů, respektive Rady v posledních třech soutěžích:

- V hodnocení struktury rozpočtu projektů, kdy určité obtíže působí uchazečům orientace v jednotlivých nákladových položkách, které mohou odlišně využít (ve dvou režimech podpory – GBER a de minimis) pro rozdílné typy inovací, jež jsou obsahem projektů. Omezení platí pro inovaci produktu, na niž je v režimu GBER poskytována podpora pouze dle článku 28 Nařízení GBER. Současně může docházet k určitému spekulativnímu zařazování nákladů do nesprávné položky či režimu podpory, pokud má uchazeč pro aktuální období již vyčerpan limit podpory v režimu de minimis.
- V bodování ekonomických přínosů a také neekonomických přínosů, které měly mít podobu naplnění principu univerzálního designu (což ne každý projekt ze své podstaty může naplňovat) či podobu energetických úspor / zvýšení energetické bezpečnosti, kdy body byly některými hodnotiteli přidělovány i na základě velmi vágního slovního popisu, jinými hodnotiteli však pouze na základě jasných kalkulací, případně i podložených pomocnou dokumentací. V bodování ekonomických přínosů pak byla Radou postupně nastavena poměrně přísná úroveň vyžadující pro přidělení bodového maxima v daném podkritériu nejen věrohodnost plánovaných hodnot, ale především několikanásobné překročení hodnoty nákladů projektu a současně dostatečnou výši přínosů plánovaných již pro první rok po skončení projektu (tedy dostatečně vysokou hodnotu přínosů, jejichž nenaplnění je svázáno s povinností část dotace vrátet).

4.4 Řešení podpořených projektů

Uchazečům, jejichž projekty byly doporučeny k podpoře, podle pořadí až do vyčerpání disponibilní alokace veřejné soutěže, je nabídnuto uzavření smlouvy o poskytnutí podpory.

Uzavírání smluv o poskytnutí podpory:

Před uzavřením Smlouvy o poskytnutí účelové podpory a řešení projektu (dále jen „Smlouva“) je provedena kontrola, zda uchazeči, jejichž projekt byl vybrán k podpoře, splňují veškeré podmínky pro poskytnutí dotace, a také se ověřuje jejich způsobilost podle § 18 Zákona. Je ověřováno především:

- zda uchazeč naplňuje limity pro MSP, a to kontrolou údajů uvedených v uchazečem předkládané tabulce Údaje pro ověření naplnění podmínky MSP, kontrolou doložených účetních závěrek za propojené a partnerské podniky a ověřením údajů o propojených a partnerských podnicích ve veřejných rejstřících a zdrojích informací jako jsou Obchodní rejstřík, Administrativní registr ekonomických subjektů atd.;
- že příjemce, či osoba oprávněná za něj jednat, nebyla odsouzena za spáchání trestného činu, a to kontrolou výpisu z rejstříku trestů;
- že žadatel není podnikem v obtížích ve smyslu Nařízení GBER a nebyl vůči ní v návaznosti na rozhodnutí Komise, jímž je podpora prohlášena za protiprávní a neslučitelnou s vnitřním trhem, vystaven inkasní příkaz, který by byl k tomuto datu nesplacen, a to kontrolou údajů uvedených v účetních závěrkách a webových stránkách Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (UOHS);
- zda má žadatel zapsány majitele v evidenci skutečných majitelů dle zákona č. 37/2021 Sb., o evidenci skutečných majitelů, a to ověřením v databázi skutečných majitelů – povinnost mít zapsaného skutečného majitele byla na základě nové legislativy včleněna do podmínek od 3. veřejné soutěže dále;
- že žadatel není obchodní společností, ve které veřejný funkcionář nebo jím ovládaná osoba vlastní podíl představující alespoň 25 % účasti společníka v obchodní společnosti ve smyslu ustanovení § 4c zákona č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, v platném znění, a to kontrolou relevantních osob u žadatele oproti seznamu veřejných činitelů a ověření těchto osob v Centrálním registru oznámení;
- pravdivost a úplnost údajů uvedených v čestném prohlášení příjemce před uzavřením smlouvy;
- kontrola čerpání podpory de minimis podle údajů uvedených v tabulce Údaje pro ověření naplnění podmínky MSP a de minimis a podle informací uvedených v Registru podpor malého rozsahu;
- zda uchazeč na stejný projekt nebo jeho část nedostal jinou podporu z veřejných zdrojů, a to především kontrolou příslušného výstupu hodnocení návrhu projektu, a dále ověřením v IS VaVal, IS ZED a v MS2014+ (zejména výskyt případných nově podpořených projektů, které nemohly být předmětem ověření v hodnoticím procesu);
- zda Rada programu měla k projektu stanovenou dodatečnou podmínku způsobilosti a zda tato podmínka byla splněna a také se případně upravuje rozpočet podle doporučení Rady.

U 4. a 5. veřejné soutěže, které jsou financované z Národního plánu obnovy, se rovněž ověřuje splnění dalších podmínek, zejména:

- správnost a úplnost údajů uváděných v čestném prohlášení pro vyloučení střetu zájmů, a to zejména kontrolou uvedení všech skutečných majitelů, údajů o společnících, statutárních orgánech a jejich členech a zainteresovaných osob;
- zda podporou a řešením projektu a implementací jeho výsledků nedojde k porušení principu DNSH, a to ověřením příslušného výstupu hodnocení návrhu projektu (odborný hodnotitel DNSH);

Před uzavřením Smlouvy je rovněž upravován rozpočet podle stanoviska Rady. Nejčastěji jde o krácení nedostatečně zdůvodněných nákladů, ale také o přesun způsobilých nákladů z nákladových položek, do kterých byly zařazeny v rozporu se svým charakterem. Důvod k těmto změn byl nesoulad rozpočtu projektu s jeho výsledky, kdy příjemci při sestavování rozpočtu projektu nezohlednili, že na inovaci produktu

a služby nemohou čerpat náklady podle článku 29 Nařízení GBER. Náklady v těchto nákladových položkách, pokud jsou vyhodnoceny jako obecně způsobilé a nezbytné pro realizaci projektu, jsou obvykle přesunuty do podpory de minimis.

V rámci realizace projektů přinesl Program několik změn smluvních podmínek oproti předchozím programům poskytovatele, a to zejména:

- Finanční vypořádání poskytnuté dotace po ukončení realizace projektu. Tuto změnu umožnila novela vyhlášky 367/2015 Sb., o finančním vypořádání, v roce 2018 a pro příjemce i poskytovatele přinesla snížení administrativní zátěže spojené s ročním vypořádáváním poskytnutých prostředků a s tím spojenými přesuny nákladů do dalších let řešení. Nyní příjemce, pokud mu je schválena žádost o změnu spočívající v posunu čerpání prostředků do dalšího roku řešení, nemusí tuto část dotace vracet poskytovateli, který ji dříve přeúčtoval, uzavřel s příjemcem dodatek ke Smlouvě s úpravou rozpočtu projektu, ve kterém dotaci v následujících roce navýšil o vrácené prostředky, a v následujícím roce proplatil příjemci dotaci navýšenou o převáděnou částku, ale prostředky si ponechá na svém bankovním účtu a využije je v roce, ve kterém mu bylo jejich čerpání umožněno poskytovatelem.
- Snížené odvody za porušení rozpočtové kázně a smluvní sankce. Vzhledem k současné praxi správních soudů i Generálního finančního ředitelství k aplikaci zásady proporcionality při vyčíslování odvodu za porušení rozpočtové kázně přistoupil poskytovatel k ustanovení některých snížených odvodů přímo ve Smlouvě. Snížený odvod za porušení rozpočtové kázně se týká zejména nepřevedení finančních prostředků na samostatném bankovním účtu ve stanoveném termínu (v případě, že k těmto finančním prostředkům má příjemce odpovídající náklady), nebo za žádost o změnu projektu podanou po termínu k tomu určeném ve Smlouvě. Kromě toho poskytovatel využil také faktu, že dotaci poskytuje na základě Smlouvy a za některá její porušení (nedodání roční zprávy o řešení projektu v termínu, nedodání auditu projektu atd.) stanovil smluvní sankci.
- Ekonomické přínosy z realizace výsledků projektů. Ty jsou oproti přínosům programů výzkumu a vývoje mnohem více akcentovány. Jako v prvním programu na podporu výzkumu, vývoje a inovací bylo zavedeno povinné dosažení deklarovaných ekonomických přínosů, konkrétně výše tržeb nebo úspor, alespoň v prvním roce po ukončení projektů. Výše přínosů, které příjemce uvedl v Návrhu projektu, je přenesena do Smlouvy spolu s povinností dosáhnout příjemcem deklarovaných hodnot. Jejich nedosažení, případně neprokázání jejich dosažení, alespoň z 80 % je považováno za porušení rozpočtové kázně ve smyslu § 44 zákona 218/2000 Sb. a postihováno odvodem za toto porušení specifikovanými ve Smlouvě.

Průběžné monitorování projektů:

Poskytovatel sleduje realizaci projektů zejména prostřednictvím ročních zpráv o realizaci a výsledcích projektu, které zasílají příjemci každoročně vždy k 31. lednu. Cílem kontroly roční zprávy je monitoring plnění podmínek Smlouvy a rozhodnutí o pokračování v podpoře projektu. Kontrola ročních zpráv a plnění podmínek se zaměřuje zejména na:

- úplnost a pravdivost údajů obsažených v roční zprávě a oponentním posudku – roční zpráva i oponentní posudek musí obsahovat všechny vzorem stanovené body a příjemce se ke každému musí adekvátně vyjádřit a popsat skutečnosti, které během daného roku realizace nastaly;
- použití finančních prostředků – kontrola údajů dle Smlouvy a schválených změnových řízení;

- oponentní posudek – vyjádření se ke všem předepsaným bodům, včetně kontroly případného střetu zájmů oponenta vůči projektu a příjemci;

U projektů ze 4. a 5. veřejné soutěže, které jsou financované z Národního plánu obnovy, se z důvodů pravidel NPO a zvýšených požadavků na průběžnou kontrolu rovněž explicitně ověřuje a zaznamenává splnění dalších podmínek:

- uvedení informací, zda bylo za uplynulý rok realizováno zadávací řízení dle zákona o zadávání veřejných zakázek (ZZVZ) a s tím spojené předání jmen a názvů dodavatelů a subdodavatelů a jejich skutečných majitelů;
- ověření, že v osobě žadatele, která je obchodní společností, nemá podíl veřejný funkcionář (§ 2 odst. 1c zákona č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů) nebo jím ovládaná obchodní společnost (dle § 4c a dále dle Sdělení Komise Pokyny k zabránění střetu zájmů a jeho řešení podle Finančního nařízení).
- ověření, že příjemce má zapsán majitele v evidenci skutečných majitelů (pokud se nejedná o subjekt, který nemá povinnosti ze zákona);
- ověření rizika dvojího financování – ověření probíhá primárně v IS VaVal a v RIS ZED, případně v dalších relevantních IS.

V případě, že jsou všechny výše uvedené podmínky splněny, je roční zpráva spolu s posudkem zaslána k posouzení zpravodaji projektu, který k ní zpracovává své odborné stanovisko, které slouží jako podklad pro hlasování Rady programu o jednotlivých projektech. Rada může proplacení dotace na následující rok řešení projektu podmínit upřesněním nebo doplněním roční zprávy. V případě, že Rada schválí pokračování ve financování projektu a v rámci průběžného monitoringu není zjištěna skutečnost, která by tomu bránila, je projekt předán k proplacení dotace na daný rok.

Právě roční zprávy poskytují Poskytovateli přehled o stavu řešení jednotlivých projektů, o nejčastějších problémech, které realizaci projektů provázejí, a pomáhají mu identifikovat ty projekty, jejichž realizaci by měl věnovat zvýšenou kontrolu. Roční zprávy a navazující posudky zpravodajů tak hrají zásadní roli rovněž při sestavování plánu kontrol.

Závěrečný monitoring:

Po ukončení řešení projektu je provedeno závěrečné hodnocení dosažených cílů a výsledků projektu, tzv. závěrečné oponentní řízení (ZOŘ). Před konáním samotného ZOŘ je provedena kontrola všech dokumentů, jejichž předání poskytovateli se váže k ukončení projektu. Jedná se o závěrečnou zprávu o realizaci projektu, přehled o financování projektu a ověření vynaložených nákladů na realizaci projektu zpracované nezávislým auditorem.

Kontrola **závěrečné zprávy** o realizaci projektu se zaměřuje na:

- úplnost a pravdivost údajů obsažených v závěrečné zprávě a oponentním posudku – závěrečná zpráva i oponentní posudek musí obsahovat všechny vzorem stanovené body a příjemce se ke každému musí adekvátně vyjádřit a popsat skutečnosti, které během realizace nastaly;
- ověření, že oponent, který vypracoval oponentní posudek k závěrečné zprávě, není ve střetu zájmů k příjemci a projektu;
- použití finančních prostředků – kontrola údajů dle Smlouvy a schválených změnových řízení;

- uvedení všech změnových řízení či jiných změn, které nastaly v daném roce (např. změna věcné náplně, změna v rozpočtových položkách atd.);
- ověření, zda nedošlo ke dvojímu financování – ověření probíhá primárně v centrální evidenci projektů IS VaVal a v RIS ZED, případně v dalších relevantních IS.

U projektů ze 4. a 5. veřejné soutěže, které jsou financované z Národního plánu obnovy, se rovněž ověřuje splnění dalších podmínek:

- ověření, zda příjemce uvedl informace o realizovaných veřejných zakázkách dle ZZVZ a s tím spojené předání údajů o dodavatelích, subdodavatelích a jejich skutečných majitelích;
- vyjádření k dodržení zásady DNSH.

Kontrola **přehledu o financování projektu**, který je zpracováván pro účely finančního vypořádání poskytnuté dotace, se zaměřuje na soulad údajů s platnou Smlouvou, rozpočtem v Návrhu projektu a jeho schválenými změnami během realizace. Právě při kontrole přehledu o financování dochází k častému odhalení pochybení příjemce s finančním dopadem (podezření na porušení rozpočtové kázně), které je řešeno zasláním výzvy podle §14f odst. 3 rozpočtových pravidel k navrácení neoprávněně čerpané podpory, popř. její poměrné části, případně předáním věci příslušnému finančnímu úřadu k dalšímu setření.

Kontrola **Ověření vynaložených nákladů na realizaci projektu zpracované nezávislým auditorem** (audit) je zaměřena zejména na to, zda auditor ověřil:

- věcnou a časovou souvislost nákladů vyúčtovaných na řešení projektu, zejména pak ověření dodržení lhůt pro čerpání nákladů projektu;
- zřízení a vedení samostatného bankovního účtu pro financování projektu z účelové podpory;
- průkaznost vedení oddělené účetní evidence o nákladech (výdajích) určených na řešení projektu, správnost účtování o přijetí a použití poskytnutých finančních prostředků;
- správnost údajů o čerpání finančních prostředků na řešení projektu uvedených v „Přehledu o financování projektu“;
- přehled nákladů na řešení projektu v členění dle jednotlivých zakázek (středisek nebo analytických účtů) včetně samostatné evidence nákladů (výdajů) hrazených z účelové podpory,
- čerpání účelové podpory výhradně na základě výpisů z bankovních účtů pro financování projektu z poskytnutých účelových prostředků.

Audit podává Poskytovateli ucelenou představu o stavu čerpání a použití dotačních prostředků a informuje jej o tom, zda bylo s dotací po dobu realizace projektu nakládáno v souladu s podmínkami Smlouvy. Informace v auditu doplňují přehled o financování projektu a spolu s ním poskytují ucelený přehled o finanční stránce projektu. Proto i z auditu často vyplynou nálezy mající za následek odvod za porušení rozpočtové kázně. V případě, že auditor zjištěné porušení dokázal přesně vyčíslit, Poskytovatel v návaznosti na nález auditora posílá příjemci výzvu podle § 14f odst. 3 k navrácení finančních prostředků. Pokud je však nález auditora obecnější a chybí konkrétní vyčíslení porušení rozpočtové kázně, je na projektu provedena finanční kontrola, která dané porušení vyčíslí.

Technické zabezpečení administrace projektů:

Vzhledem k absenci informačního systému vhodného pro administraci dotací na MPO byl pro první veřejnou soutěž vybrán informační systém ISTA, který provozuje TAČR. Tento systém je uzpůsoben pro poskytování dotací na výzkum a vývoj a poskytovatel od počátků narážel na odlišné potřeby Programu, který je zaměřen na fázi zavádění inovací a využívá tak jiné články GBER, projekty mají odlišné nákladové položky atd. Pro takové odlišnosti není systém dostatečně flexibilní. Toto mělo za následek, že ISTA je sice formálně využíván, poskytovatel je však nucen velkou část administrace provádět a evidovat mimo systém.

Jelikož administrace projektů v první soutěži ukázala, že ISTA není vyhovující, a zároveň o informačním systému, který měl vzniknout na MPO, nebylo finálně rozhodnuto, přistoupil poskytovatel k nouzovému řešení a projekty z dalších dvou soutěží administroval bez informačního systému. Správu a vytěžování dat mu umožnil datový soubor s daty za všechny podpořené projekty, který je napojen na dílčí excelovské soubory jednotlivých projektů, které obsahují základní sbíraná data, která poskytovatel předává do IS VaVal. Ke komunikaci s příjemci je využívána datová schránka. I přestože tento systém umožňuje poskytovateli pružně reagovat na vyvstálé změny a potřeby v procesu administrace, klade velmi vysoké nároky na neustálou kontrolu všech dat, jejich zálohování a zvyšuje riziko chyby lidského faktoru. Z pohledu příjemců je nejméně komfortní to, že nemají na jednom uložení online přístupnou komunikaci s poskytovatelem, Smlouvu s dodatky a zejména aktuální rozpočet projektu.

Od čtvrté veřejné soutěže začal poskytovatel pro administraci podpořených projektů využívat MS2014+, a to zejména z toho důvodu, že tyto soutěže jsou financované z prostředků NPO a jednou z jeho podmínek je mít pro administraci dotací informační systém. Zde největší překážku představovala robustnost a složitost celého systému a jednotlivých modulů a návaznost jednotlivých procesů ve workflow, které mnohdy nejsou pro poskytovatele relevantní, ale v systému je nutné jimi projít. MS2014+, jakožto informační systém pro operační programy, byl utvořen pro prostředí a podmínky operačních programů a neumožňuje tak přizpůsobení, které by poskytovatel pro svůj typ dotací potřeboval. Velkou překážkou je také to, že systém byl vlastníkem komponent NPO zpřístupněn za podmínky, že již nebude probíhat jeho další rozvoj, a tudíž nejsou možné jeho úpravy pro specifické požadavky poskytovatele. Z pohledu příjemců je pak klíčové, zda již nějaký projekt v MS2014+ řešili, či je to jejich první zkušenost se systémem. Pokud již mají předchozí zkušenosti, je zpravidla administrace dotace z jejich strany poměrně komfortní, pokud jsou však bez předchozí zkušenosti se systémem, jsou pro ně procesy náročnější a zdlouhavé a zvyšuje se riziko chyby z jejich strany.

4.5 První zjištění z kontrol podpořených projektů

V souladu s ustanovením § 13 a § 34 odst. 1 písm. d) Zákona je poskytovatelem prováděna kontrola plnění cílů a dosažení výsledků projektů, včetně kontroly čerpání a použití poskytnuté podpory. Nastavený kontrolní systém sestává z veřejnosprávních kontrol na místě, průběžných věcných kontrol plnění cílů projektů, závěrečných kontrol po ukončení realizace projektů a závěrečných oponentních řízení (ZOŘ). Veřejnosprávní kontroly jsou vykonávány dle zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), procesně se řídí zákonem č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád). Věcné kontroly plnění cílů jsou prováděny u projektů, jejichž řešení je delší než dva roky, personálně jsou zajišťovány pověřeným pracovníkem oddělení kontroly projektů ve spolupráci se dvěma externími odborníky na danou oblast. Závěrečná kontrola je prováděna u všech projektů po ukončení řešení a slouží pro ověření naplnění podmínek pro konání ZOŘ. Zhodnocení dosažených výsledků, splnění cílů a naplnění principů 3E ve vztahu k vynaloženým prostředkům na řešení projektu je předmětem ZOŘ, které standardně

zajišťuje pětičlenná oponentní rada, složená ze zástupce poskytovatele (předsedy oponentní rady), zpravodaje příslušného projektu, odborného oponenta za poskytovatele, odborného oponenta za příjemce a zástupce příjemce.

První **veřejnosprávní kontroly na místě** projektů podpořených v rámci podprogramu 3 „Inovace do praxe“ byly zahájeny v roce 2021, a to 3 projektů 2. VS, jejichž realizace byla v roce 2021 ukončena. V roce 2022 byla provedena veřejnosprávní kontrola 12 podpořených projektů (3 projektů 1. VS, 5 projektů 2. VS a 4 projektů 3. VS), v roce 2023 bylo zkontrolováno 10 projektů (6 projektů 2. VS a 4 projekty 3. VS). Z celkového kontrolovaného objemu poskytnuté podpory 96 404 910,00 Kč na řešení těchto projektů bylo identifikováno porušení podmínek Smlouvy zakládající podezření na porušení rozpočtové kázně u 12 z 25 kontrolovaných projektů v celkové výši 6 315 586,72 Kč. Nadto byla v rámci 6 provedených veřejnosprávních kontrol projektů uložena smluvní sankce a snížený odvod za porušení povinností stanovených Smlouvou, a to v celkové výši 344 353,40 Kč. Finanční prostředky ve výši identifikovaných podezření na porušení rozpočtové kázně a smluvních sankcí byly ze strany 7 příjemců vráceny, na základě zaslaných výzev podle § 14f odst. 3 rozpočtových pravidel, na bankovní účet poskytovatele a odvedeny do státního rozpočtu. Výsledek 5 veřejnosprávních kontrol byl předán formou podnětu k prošetření podezření na porušení rozpočtové kázně místně příslušným finančním úřadům. Nejčastější pochybení na straně příjemců, která byla identifikována v rámci provedených kontrol, lze shrnout zejména do následujících oblastí: nedodržení termínů pro čerpání podpory a vrácení nevyčerpaných prostředků, čerpání podpory před úhradou nákladů z neveřejných zdrojů, úhrada nezpůsobilých výdajů, použití neinvestiční podpory na investiční výdaje a naopak, nesoulad údajů v předloženém přehledu o financování s oddělenou účetní evidencí projektu. Obecně lze konstatovat, že většina nesrovnalostí je způsobena neznalostí smluvních podmínek na straně osob, které zajišťují administraci projektu a účetní evidenci poskytnuté podpory na řešení projektu.

Poskytovatel provedl v letech 2022 a 2023 celkem 45 **věcných kontrol** plnění cílů v místě realizace běžících projektů, které byly zaměřeny na ověření skutečného stavu řešení projektů ve vztahu k harmonogramu plnění etap věcné náplně a deklarovaným výsledkům, ověření informací uvedených v průběžných ročních zprávách o řešení projektů, odborných zprávách a související technické dokumentaci s řešením projektů. Na základě fyzické kontroly na místě a zhodnocení všech dostupných podkladů bylo za účasti dvou externích odborníků vyhodnoceno riziko nedodržení cílů a výsledků u 41 projektů nízké, dále byla kontrolní skupinou konstatována 3 střední rizika v oblasti věcného plnění a dokumentace etap projektů ve vztahu k harmonogramu projektu a 1 vysoké riziko nedosažení výsledku projektu v závazném termínu stanoveném Smlouvou. Příjemce za účelem eliminace vysoké míry rizika požádal o prodloužení realizace tohoto projektu, které bylo poskytovatelem akceptováno. V rámci provedených kontrol byla dále identifikována dílčí administrativní pochybení a nedostatky v dokumentech předkládaných poskytovateli, týkající se zejména dodržování závazných vzorů dokumentů, které byly řešeny formou opatření k odstranění nebo prevenci nedostatků. V rámci provedených 80 **závěrečných kontrol a závěrečných oponentních řízení** po ukončení projektů nebyly zjištěny nedostatky, na základě kterých by bylo konstatováno nedosažení výsledků a nesplnění cíle projektu.

V roce 2023 byla provedena mimořádná kontrola systémového projektu v oblasti inovací „Technologická inkubace“, který v rámci podprogramu 1 „Start-upy“ realizuje Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest. Na základě provedené kontroly vzorku nákladů na systémové zabezpečení projektu a nepřímé podpory pro inkubované firmy bylo zjištěno porušení smluvních podmínek zakládající podezření na porušení rozpočtové kázně v celkové výši 722 728,69 Kč. Příjemce v souladu se zaslanou výzvou dle § 14f odst. 3 rozpočtových pravidel navrátil finanční prostředky ve výši identifikovaných porušení na bankovní účet poskytovatele. Kontrolní zjištění s finančním dopadem se týkala porušení smluvních podmínek v oblasti

způsobu čerpání a použití podpory k úhradě uznaných nákladů projektu, použití neinvestiční podpory na investiční výdaje projektu a dále např. dodržování principu 3E. V rámci provedené kontroly byla identifikována celá řada věcných i administrativních pochybení, která indikují nedostatečnou účinnost řídicí kontroly v rámci nastaveného vnitřního kontrolního systému příjemce. Kontrolované osobě byla uložena povinnost předložit písemnou zprávu o odstranění těchto nedostatků.

4.6 Komunikace a průběžné hodnocení procesů

Směrem k (potenciálním) uchazečům o podporu z Programu byly podmínky první soutěže komunikovány doplňkově (v průběhu soutěžní lhůty) na semináři pořádaném Jihomoravským inovačním centrem v Brně, na semináři v sídle poskytovatele v Praze a dále na semináři v Ústí nad Labem. Dotazy ze semináře posloužily, společně s dotazy pokládány průběžně na začátku soutěžní lhůty elektronicky či telefonicky kontaktní osobě, jako základ pro soubor odpovědí na často kladené dotazy (FAQ), zveřejněné vždy na webu poskytovatele. Tato praxe byla zachována pro všechny soutěže. Namísto seminářů s osobní účastí byly v důsledku omezení spojených s pandemií onemocnění COVID-19 zvoleny po druhé veřejné soutěži již zásadně jen webináře probíhající on-line formou. Jejich výhodou je nepochybně lepší dostupnost pro větší soubor zájemců. Forma předávání informací o podmínkách soutěže a kritériích hodnocení byla obdobně změněna na on-line schůzky ve vztahu k hodnotitelům – oponentům i zpravodajům.

S cílem zajištění jednotného přístupu poskytovatele k posuzování obdobných případů, ale také jednotnosti informací poskytovaných směrem k uchazečům / příjemcům podpory / hodnotitelům, jsou jakékoliv sporné otázky konzultovány zásadně napříč odděleními Odboru VaVal, které se na implementaci Programu podílejí. Oddělení zodpovědné za přípravu předmětné dokumentace (zadávací dokumentace soutěže, vzor smlouvy o poskytnutí podpory atd.) si vždy vyžádá náměty / připomínky dalších dvou oddělení.

Pro jednotlivé procesy jsou vždy zpracovány i písemné interní postupy, které jsou pro každou další soutěž aktualizovány v návaznosti na změny v legislativě, podmínky soutěže či na základě vyhodnocení předchozích zkušeností. Popsány jsou takto i procesy navazující na soutěž, tj. od uzavírání smluv o poskytnutí podpory až po ukončování řešení projektů a povinnosti s tímto spojené, včetně průběžných i závěrečných kontrol projektů. Podrobné písemné návody k dílčím agendám usnadňují zapracování nových pracovníků i orientaci pracovníků stávajících, kteří se podílí na určitých agendách pouze ad hoc (dle potřeby). Pro účely implementace Národního plánu obnovy byl zpracován a je průběžně aktualizován Manuál implementace Národního plánu obnovy.

Dílčí analýza podmínek soutěže proběhla především po soutěži první, kdy počet podaných žádostí byl překvapivě nízký. Současně ne všechny přihlášené projekty byly vyhodnoceny jako vhodné k podpoře. Identifikováno bylo několik možných příčin a návazně navržena opatření pro druhou soutěž:

- Lhůta pro seznámení s podmínkami a podání žádosti byla příliš krátká a nevhodně umístěná na přelom roku, navíc administrativní náročnost podání je vysoká. Navržené opatření: **včasné avízo termínu další soutěže, delší soutěžní lhůta (tj. po vyhlášení přesných podmínek), administrativní zjednodušení** (např. v bodě ověřování velikosti podniku – podrobnější podklady vyžádat a posoudit až ve fázi před uzavřením Smlouvy).
- Záměry lze podpořit z jiných dotačních titulů (alespoň částečně), kde jsou nastaveny vhodnější podmínky – např. OP PIK Inovace (podpora na investice), případně vyšší míra podpory (klasické VaV projekty v programu TREND a dalších programech TA ČR). Navržené opatření: **přehodnotit časový**

souběh s jinými programy (ukončování OP PIK) a druhou soutěž v PP3 programu CFF vyhlásit později.

- Potenciální příjemci, zejména podniky se sídlem v Praze, neznají na dotační možnosti (např. kvůli svému vyloučení z obdobné podpory z ESIF), nesledují příslušné informační kanály a o programu se včas nedozvěděly. Návrh opatření: **informační kampaň, případně vyhlášení individuálních konzultací před soutěží.**
- Řada záměrů cílila spíše na organizační inovace, které nebyly stanoveny jako hlavní výsledek projektu. Opatření: **přehodnotit možnosti podpory jednotlivých druhů inovací a připustit organizační inovace jako samostatné / hlavní cíle projektu.**

Pro získání zpětné vazby od relevantních stakeholderů byla realizována jednoduchá anketa zveřejněná na webu poskytovatele a zjišťující primárně zájem o vyhlášení další soutěže v PP3 programu CFF za obdobných podmínek soutěže první, případně při změně intenzity podpory či při zařazení organizační inovace jako samostatného předmětu podpory. Anketa částečně potvrdila možné identifikované příčiny nízkého zájmu o první soutěž v Programu. Zároveň potvrdila zřejmě dostatečnou absorpční kapacitu MSP v oblasti zavádění inovací, neboť odpovědělo zhruba osm desítek osob z různých organizací, téměř polovina odpověděla kladně na dotaz ohledně zájmu o další soutěž v tomto Programu, další asi pětina podmínila kladnou odpověď zvýšením intenzity podpory.

Realizována byla následně změna věcných podmínek, a to v rámci mantinelů daných Programem v původním znění, částečně však tyto mantinely byly rozšířeny změnou Programu schválenou vládou 1. 4. 2020, kdy maximální přípustná intenzita podpory v Podprogramu 3 zvýšena na 100 % způsobilých nákladů. V praxi bylo toto navýšení využito jen částečně, protože 100% intenzita podpory byla v druhé soutěži umožněna jen k omezené části způsobilých nákladů projektu (náklady podpořené v režimu de minimis nesměly překročit 25 % celkového objemu způsobilých nákladů). Současně v dalších soutěžích byly podmínky opět nastaveny na maximální přípustnou dotaci 50 % ze způsobilých nákladů projektu, a to totožně pro náklady podpořené v obou režimech (GBER i de minimis). Jako zásadní se však ukázala možnost kombinovat v projektu či si jednotlivě zvolit mezi všemi třemi typy podporovaných inovací (inovací produktu, postupu a organizační) počínaje třetí soutěží.

Přes využití jen části navrhovaných opatření bylo již v druhé soutěži podáno výrazně více žádostí o dotaci než v soutěži první. Pro třetí soutěž proto byly provedené změny věcných podmínek do značné míry zachovány, v hodnoticích kritériích pak byl opět položen větší důraz na ekonomické přínosy projektů. Od třetí soutěže bylo již podáváno takové množství návrhů projektů, se kterým bylo při přípravě Programu kalkulováno.

5 PODPOŘENÉ PROJEKTY

Jak již bylo výše uvedeno, v Programu bylo v rámci prvních čtyř VS podpořeno celkem **192 projektů**. Jejich celkové uznané náklady za celou dobu realizace jsou očekávány ve výši cca **2 584 mil. Kč**. Na jejich řešení bude poskytnuta podpora v celkovém objemu **1 262 mil. Kč**. Průměrná dosažená intenzita podpory tak činí 49 % (Tabulka 4).

Tabulka 4: Výše podpory a uznaných nákladů podpořených projektů – rozdělení dle jednotlivých VS

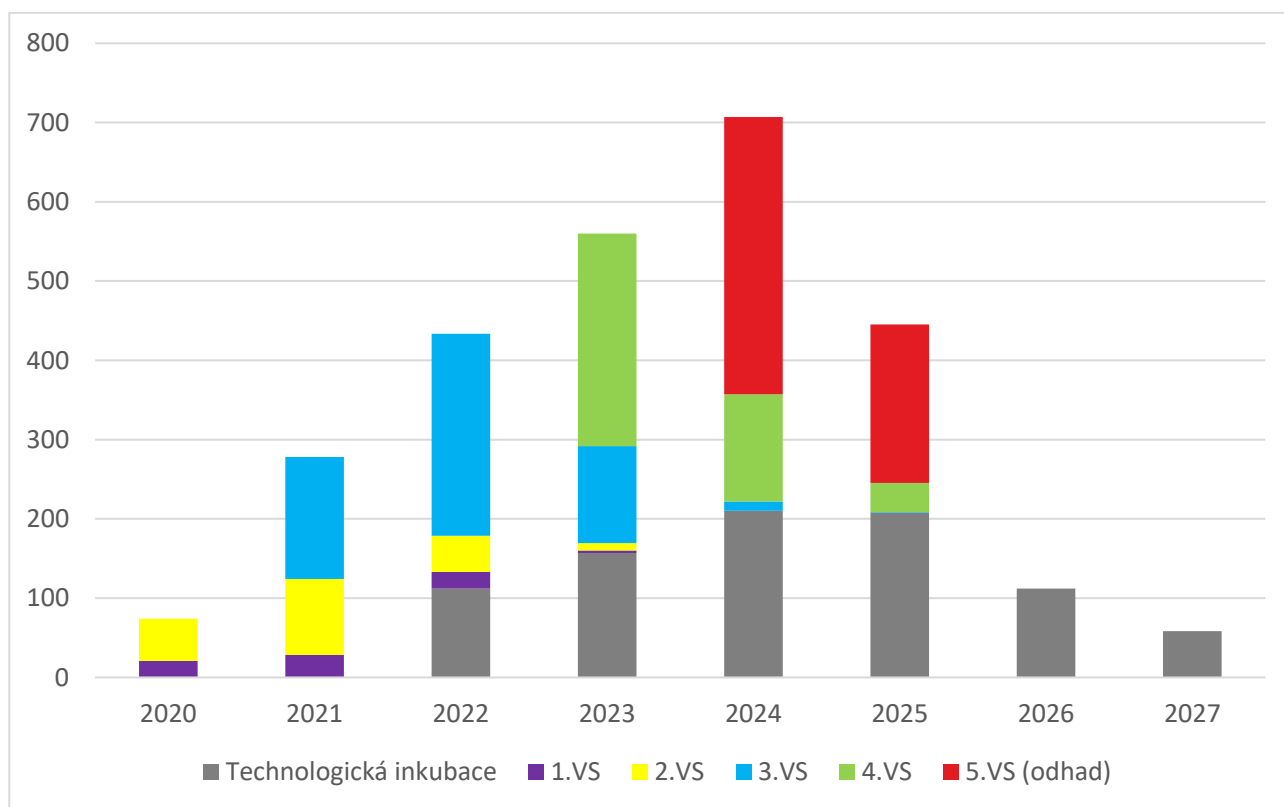
VS	Podpořené projekty (počet)	Výše dotace (mil. Kč)	Celkové uznané náklady (mil. Kč)	Intenzita podpory
1.VS	9	74	152	49 %
2.VS	33	204	392	59 %
3.VS	88	544	1 126	48 %
4.VS	62	440	914	48 %
CELKEM	192	1 262	2 584	49 %

Dosažená intenzita podpory v PP3 je tedy fakticky stejná, s jakou bylo kalkulováno při přípravě Programu, neboť vyjma specifické 2.VS byla maximální intenzita podpory stanovena na 50 %. A přestože v případě některých projektů jsou celkové náklady navyšovány (a tedy intenzita podpory klesá), v celkových číslech dosud příliš míra podpory pod 50 % neklesla.

Rozložení výše dotace v letech na projekty přijaté v jednotlivých veřejných soutěžích se liší s ohledem na termín vyhlášení výsledků, a tedy na obvyklý termín zahájení řešení projektů. Zatímco ve 3.VS byly projekty zahajovány zpravidla ve třetím čtvrtletí, a tedy největší objem nákladů a související podpory připadá na druhý rok řešení, ve 4.VS byly projekty zpravidla zahajovány v prvním čtvrtletí a nejvyšší objem nákladů a podpory tak připadá na první rok řešení.

V rámci realizace Programu bude nejvyšší objem poskytnuté podpory připadat na rok 2024, kdy budou zahajovány projekty z 5.VS. Poté již bude podpora výrazně klesat a na roky 2026 a 2027 se předpokládá již jen realizace systémového projektu Technologická inkubace. Viz Graf 1.

Graf 1: Výše dotace za jednotlivé veřejné soutěže po letech (v mil. Kč)

Způsobilými příjemci v Podprogramu 3 jsou pouze malé a střední podniky. Z hlediska počtu příjemců převažují zhruba dvojnásobně podniky malé. Z hlediska finanční náročnosti projekty realizované středními podniky v průměru jen nepatrně převyšují projekty malých podniků, intenzita podpory je identická. Informace o celkovém počtu projektů, rozdělení dle velikosti podniku a požadované dotaci a celkových nákladech uvádí Tabulka 5.

Tabulka 5: Projekty podle typu příjemce

Příjemce (velikost podniku)	Počet projektů	Výše dotace (mil. Kč)	Celkové náklady (mil. Kč)	Průměrná dotace projektu (mil. Kč)	Intenzita podpory
malý podnik	129	831	1 697	6,4	49 %
střední podnik	63	431	887	6,8	49 %
CELKEM	192	1 262	2 584	6,6	49 %

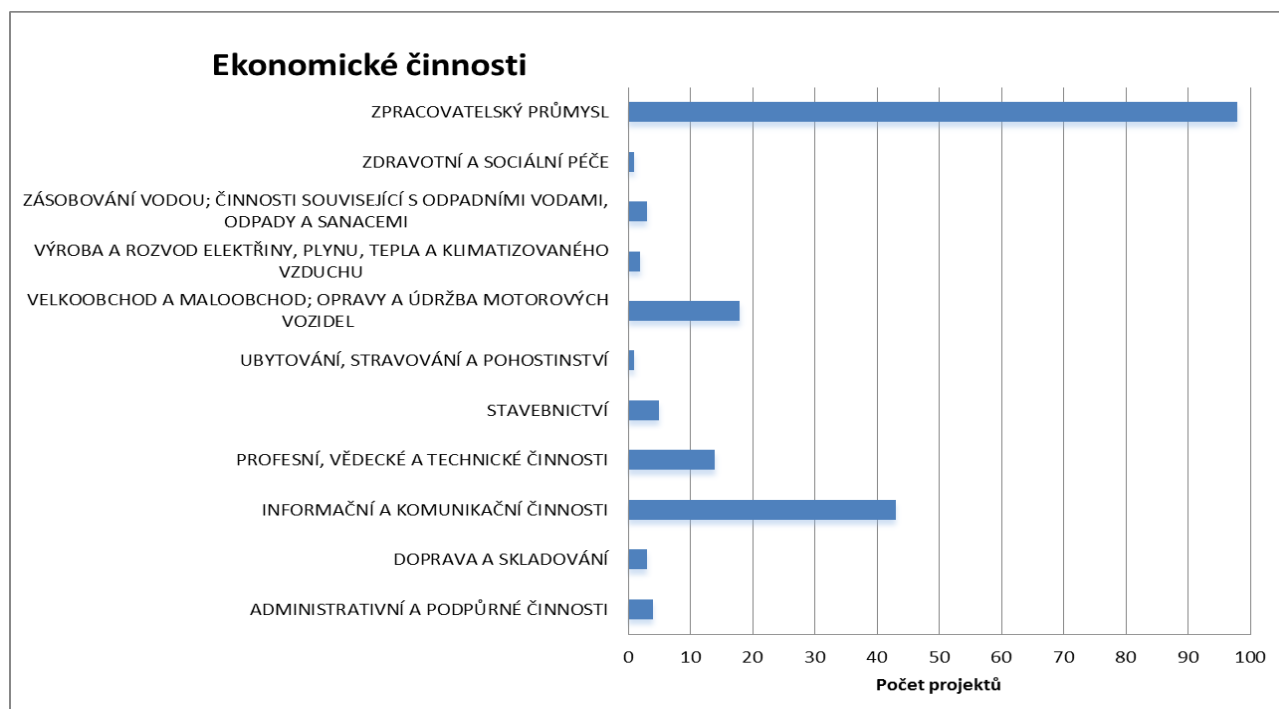
Zdaleka nejvíce podpořených projektů, více než jedna třetina, je realizováno podniky z Prahy. S velkým odstupem následuje tradičně inovativní Jihomoravský kraj, zastoupení dalších krajů je již podstatně nižší (Tabulka 6). Nejnižší zastoupení podpořených projektů je z Karlovarského kraje, ze kterého je standardně v programech na podporu výzkumu, vývoje a inovací nejslabší účast.

Tabulka 6: Projekty podle umístění (kraje)

Kraj	Počet projektů	Výše dotace (mil. Kč)	Náklady (mil. Kč)
Hlavní město Praha	67	547	1 128
Jihomoravský	26	144	293
Moravskoslezský	13	83	173
Středočeský	13	74	147
Liberecký	11	60	122
Královéhradecký	10	87	176
Zlínský	10	50	98
Vysočina	10	37	79
Pardubický	8	35	70
Jihočeský	7	40	82
Olomoucký	6	41	86
Plzeňský	6	39	76
Ústecký	4	11	26
Karlovarský kraj	1	14	28
CELKEM	192	1 262	2 584

Na základě rozdělení dle klasifikace ekonomických činností (CZ-NACE) nejvíce projektů řadíme do kategorie Zpracovatelský průmysl (Graf 2), následuje kategorie Informační a komunikační činnosti. Významnější zastoupení má ještě Velkoobchod a maloobchod, na který je zaměřena řada organizačních a dalších inovací.

Graf 2: Rozdělení projektů dle klasifikace ekonomických činností (CZ-NACE)

Pokud se podíváme na detailnější rozdělení kategorie Zpracovatelský průmysl (Tabulka 7), nejčastější jsou projekty poměrně překvapivě řazené do skupiny 25 - Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků. Rozdělení však vzhledem k relativně nízkému počtu projektů v jednotlivých kategoriích nelze brát za statisticky významné, upozornit však lze na poměrně početné zastoupení např. kategorie 18 - Tisk a rozmnožování nahaných nosičů, jakož i na projekty z oblasti výroby nábytku či oděvů, které se v programech VaVal příliš ve velkém zastoupení nevyskytují.

Tabulka 7: Projekty podle CZ – NACE (kategorie Zpracovatelský průmysl)

Podpořené projekty v kategorii ZPRACOVATELSKÝ PRŮMYSL	Počet projektů	Výše podpory (mil. Kč)	Celkové náklady (mil. Kč)	Průměrné náklady (mil. Kč)
25 - Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení	14	80	166	11,9
21 - Výroba základních farmaceutických výrobků a farmaceutických přípravků	10	121	240	24,0
28 - Výroba strojů a zařízení j. n.	9	82	160	17,8
18 - Tisk a rozmnožování nahaných nosičů	8	49	100	12,5
32 - Ostatní zpracovatelský průmysl	8	37	80	10,0
26 - Výroba počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení	7	43	91	13,0
27 - Výroba elektrických zařízení	6	26	55	9,2
22 - Výroba pryžových a plastových výrobků	5	26	54	10,8
10 - Výroba potravinářských výrobků	5	18	40	8,0
20 - Výroba chemických látek a chemických přípravků	4	14	29	7,3
31 - Výroba nábytku	4	10	21	5,3
23 - Výroba ostatních nekovových minerálních výrobků	3	9	18	6,0
14 - Výroba oděvů	3	8	16	5,3
33 - Opravy a instalace strojů a zařízení	2	15	33	16,5

24 - Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů, slévárství	2	16	32	16,0
16 - Zpracování dřeva, výroba dřevěných a příbuzných výrobků, kromě nábytku	2	13	27	13,5
29 - Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů	2	10	22	11,0
13 - Výroba textilií	2	7	14	7,0
15 - Výroba usní a souvisejících výrobků	1	10	20	20,0
17 - Výroba papíru a výrobků z papíru	1	9	18	18,0
CELKEM	98	603	1 236	12,6

Další členění podpořených projektů představují vědní obory OECD, které uvádíme jen pro orientační představu, neboť je pro projekty inovací nepovažujeme za příliš relevantní. Je zde evidentní převaha projektů zařazených do kategorie 2.2 Electrical engineering, Electronic engineering, Information engineering.

Tabulka 8: Projekty podle vědních oborů OECD

Kód a název oboru		Počet projektů	Celkové náklady (mil. Kč)	Průměrné náklady za projekt (mil. Kč)	Veřejná podpora (mil. Kč)	Intenzita podpory
10200	1.2 Computer and information sciences	31	497	16,0	237	48 %
10300	1.3 Physical sciences	1	38	38,0	18	47 %
10400	1.4 Chemical sciences	4	53	13,3	27	51 %
10500	1.5. Earth and related env. sciences	2	21	10,5	10	48 %
10600	1.6 Biological sciences	5	116	23,2	57	49 %
20100	2.1 Civil engineering	5	41	8,2	22	53 %
20200	2.2 Electrical engineering (...)	89	1 113	12,5	540	48 %
20300	2.3 Mechanical engineering	12	161	13,4	82	51 %
20400	2.4 Chemical engineering	3	42	14,0	20	48 %
20500	2.5 Materials engineering	8	83	10,4	42	51 %
20600	2.6 Medical engineering	8	78	9,8	42	54 %
20700	2.7 Environmental engineering	5	76	15,2	37	49 %
20900	2.9 Industrial biotechnology	1	51	51,0	25	49 %
21100	2.11 Other engineering and technologies	2	17	8,5	7	41 %
30100	3.1 Basic medicine	2	38	19,0	17	45 %
30200	3.2 Clinical medicine	2	55	27,5	28	51 %
40200	4.2 Animal and Dairy science	1	13	13,0	5	38 %
50200	5.2 Economics and Business	6	55	9,2	27	49 %
50300	5.3 Education	2	19	9,5	10	53 %
50600	5.6 Political science	1	3	3,0	2	67 %
60400	6.4 Arts	2	12	6,0	6	50 %
CELKEM		192	2 585	13,5	1 262	49 %

Program přispívá k implementaci RIS3 strategie a podporuje projekty zaměřené na její vertikální priority. V průběhu implementace Programu došlo k aktualizacím RIS3 strategie a jejích priorit.

V první a třetí veřejné soutěži v Programu se návrhy projektů nepovinně hlásily k vybranému aplikačnímu odvětví, která byla uvedena v kapitole 8.1 dokumentu „Národní výzkumná a inovační strategie pro inteligentní specializaci České republiky (Národní RIS3 strategie) 2014–2020 (aktualizace 2018)“ schváleném usnesením vlády ze dne 11. ledna 2019 č. 24. Soulad s prioritami vybraného aplikačního odvětví byl součástí hodnocení jako bodované kritérium.

Ve 2. VS nebyl pro její specifičnost a maximální zjednodušení soulad s RIS3 hodnocen. Ve 4. VS se uchazeči mohli nepovinně hlásit k tematickým oblastem Národní výzkumné a inovační strategie pro inteligentní specializaci ČR 2021–2027, uvedeným v její příloze 1 Karty tematických oblastí, verzi 2 z října 2021. Vazba na RIS3 v tomto případě nebyla bodována, v této soutěži však byla povinná vazba na stanovené digitální cíle, lze tedy říci, že všechny projekty mají minimálně tuto vazbu na RIS3 priority.

6 SYSTÉMOVÝ PROJEKT TECHNOLOGICKÁ INKUBACE

Podprogram 1 „Start-upy“ je realizován skrze systémový projekt v oblasti inovací podle § 2 odst. 2 písm. i) Zákona s názvem Technologická inkubace (dále také jen „projekt“). Příjemcem podpory a tzv. operátorem projektu Technologická inkubace je Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest. Projekt byl schválen poradou vedení MPO v prosinci 2020. Po následných úpravách byla smlouva o poskytnutí účelové podpory na řešení systémového projektu formou dotace z výdajů státního rozpočtu na výzkum, vývoj a inovace podepsána 1. října 2021.

Projekt naplňuje Inovační strategii České republiky 2019-2030, především pak pilíř rozvoje Národního start-up a spin-off prostředí. Cílem Projektu je do konce roku 2025 vybrat cca 250 začínajících technologických firem, které vyvíjejí inovativní produkty či služby v oblastech trhu, které byly identifikovány pro české firmy jako perspektivní. Vybraným firmám bude poskytnuta přímá finanční podpora a dále jim bude poskytována nepřímá podpora ve formě kontinuálního mentoringu a intenzivní práce s firmou ze strany inkubačního týmu (systém přímé a nepřímé podpory je definován jako „inkubace“).

Agentura CzechInvest čerpá prostředky na systémové zabezpečení projektu a následně příjemcům vybraným na základě zveřejněných výzev poskytuje přímou a nepřímou podporu podle § 3 odst. 2 písm. f) zákona č. 47/2002 Sb., o podpoře malého a středního podnikání. Náplní projektu Technologická inkubace je vytvořit systém technologických inkubačních center (resp. tzv. hubů a BIC – Business Innovation Center) a jejich prostřednictvím přímo podporovat vznik a rozvoj start-up a spin-off společností v ČR. Rozpočet projektu na období 2021–2027 je 857 139 377 Kč.

Na základě výsledku hodnocení návrhu projektu může být startup zařazen do inkubace nebo do „inkubace plus“. Z pohledu poskytnuté podpory bude mezi standardní inkubací a inkubací plus rozdíl v maximálním objemu podpory, která může dosáhnout až 5 mil. Kč.

První výzva pro příjemce v rámci projektu Technologická inkubace byla otevřena od 1. července 2022 do 17. srpna 2022. Do výzvy se mohly hlásit projekty z technologických oblastí, které byly tematicky zařazeny do výzvy uvedených inkubačních center **Mobility Innovation Hub, AI Hub, Creative Hub a Ecotech Hub**. O podporu požádalo 117 startupů, které nejprve prošly tzv. preinkubací, tedy konzultacemi svého záměru

a jeho případným zpřesněním. Celkem jich bylo věcně hodnoceno 103 a jednalo se o projekty z oblasti umělé inteligence, kreativního průmyslu, cirkulární ekonomiky a mobility. Na základě výsledků věcného hodnocení, založeného především na hodnocení inovativnosti a dalších parametrů předložených návrhů, bylo vydáno rozhodnutí o poskytnutí **podpory 37 startupům** v celkové výši 98 milionů korun. Tyto startupy aktuálně kromě poskytnuté přímé podpory využívají celé řady služeb, které Agentura CzechInvest nabízí, včetně profesionálního mentoringu či propojení se stakeholdery.

V rámci **druhé výzvy** se do tzv. preinkubace registrovalo celkem 521 startupů, žádost během otevřené výzvy od 18. května do 19. června 2023 nakonec podalo 196 z nich. Nejvyšší počet přihlášených startupů spadá do oblasti umělé inteligence, následují kreativní průmysly, tzv. „EcoTech“ a mobilita. Hodnotitelská komise doporučila podpořit **celkem 55 startupů**. Startupy doporučené k poskytnutí podpory nyní prochází finální kontrolou formálních náležitostí a jsou vydávána rozhodnutí o poskytnutí podpory.

Třetí výzva probíhá v listopadu a prosinci 2023. Čtveřici původních oblastí, do kterých se mohli žadatelé doposud hlásit, doplnil **Advanced Tech & Materials Hub**, který podpoří startupy z odvětví pokročilých materiálů, výrobních technologií, mikro a nanoelektrotechniky a fotoniky, kvantových technologií a technologií vycházejících z výzkumu jaderné a částicové fyziky. Dále **Tech4Life Hub**, který pokrývá startupy pro zachování a ochranu života nebo zvýšení jeho komfortu. Do jeho působnosti spadají zdravotnictví, biotechnologie, ale rovněž bezpečnostní řešení. V rámci vznikajícího **Space Hubu**, který se zaměří na kosmické aktivity a průmysl, bude inkubace i nadále probíhat prostřednictvím ESA BIC Czech Republic a jeho výzev.

Rozpočet:

Celková schválená podpora poskytnutá na řešení projektu v období let 2021 až 2027 je ve výši **854 mil. Kč**, z toho 223 mil. Kč je určeno na systémové zabezpečení projektu a 631 mil. Kč na podporu inkubovaných firem.

Indikátory:

Níže je uvedena tabulka indikátorů předepsaná pro Podprogram 1 a pro projekt Technologická inkubace. Tím, že v rámci Programu nebude realizován druhý původně zamýšlený systémový projekt, nebudou indikátory Podprogramu 1 naplněny v oblasti podpořených projektů a dosažených výsledků.

Tabulka 9: Indikátory systémového projektu Technologická inkubace

Indikátor	Původní hodnoty pro celý Podprogram 1	Stanovené hodnoty pro projekt Technologická inkubace
Podpořené projekty (počet)	507	250
Úspěšně dokončené projekty (% z podpořených)	380 (75 %)	188 (75 %)
Příjemci podpory – malé podniky (počet účastí)	250	200
Vytvořená technologická inkubační centra (BIC) v určených sektorech (počet)	7	7
Nové patenty, užité vzory, certifikované produkty (počet)	150	80
Počet nových (inovovaných) produktů/služeb uvedených na trh	-	90

S ohledem na dosavadní průběh projektu však lze předpokládat naplnění indikátoru počtu podpořených projektů v rámci Technologické inkubace (250) a byl také již naplněn indikátor Vytvořená technologická inkubační centra (7).

7 OČEKÁVANÉ VÝSLEDKY PROGRAMU

V celkem 192 podpořených projektech v Podprogramu 3 se příjemci zavázali k dosažení 350 výsledků v podobě zavedení inovací, tzn. v průměru necelé 2 inovace na jeden projekt. Nejvíce je v Programu očekáváno inovací postupů (157), dále organizačních inovací (99) následovaných inovacemi produktu v podobě výrobku či služby (94).

Tabulka 10: Přehled očekávaných výsledků

Druh výsledku	Počet výsledků	Průměrný počet výsledků na projekt
IP – Nový nebo podstatně zdokonalený postup, zavedený do praxe	157	0,8
IO – Zavedená organizační inovace	99	0,5
IV – Nový nebo podstatně zdokonalený výrobek zavedený na trh	68	0,4
IS – Nová nebo podstatně zdokonalená služba zavedená na trh	26	0,1
CELKEM	350	1,8

Pozitivně lze vnímat fakt, že menší část projektů je zaměřena na inovace konkrétních produktů, zatímco většina projektů je primárně zaměřena na inovace postupů a organizace činností v podniku, které by měly mít dlouhodobější dopad na konkurenceschopnost příjemců podpory.

Samostatnou kapitolou jsou přímé ekonomické přínosy z realizace výsledků projektů, které je nutné oproti přínosům programů výzkumu a vývoje mnohem více akcentovat, a které hrají zásadní roli při hodnocení předkládaných návrhů projektů i při hodnocení jejich výsledků. Ač lze ekonomické přínosy objektivně z mnoha důvodů velmi obtížně stanovit, ilustrují reálný dopad realizace programu a rovněž je lze v případě projektů inovací chápat jako jedno z měřítek efektivity vynakládaných veřejných prostředků. Očekávané ekonomické přínosy, a to zvýšení tržeb nebo úspory nákladů související s implementací výsledků projektů do praxe, udává uchazeč již v návrhu projektu, a dokládá je rovněž analýzou trhu či dalšími podpůrnými podklady.

Jako v prvním programu na podporu výzkumu, vývoje a inovací bylo zavedeno „povinné“ dosažení deklarovaných ekonomických přínosů, konkrétně výše tržeb nebo úspor, alespoň v prvním roce po ukončení projektů. Nedosažení této výše představuje porušení smluvních podmínek poskytnutí dotace a je považováno za porušení rozpočtové kázně ve smyslu § 44 rozpočtových pravidel a postihováno odvody za toto porušení specifikovanými ve Smlouvě.

Z prvních zkušeností s vykazovanými přínosy vyplývá, že největším problémem je jejich relevantní vyčíslení, a to primárně u inovací organizačních a inovací postupů. Zatímco v případě inovací produktů (výrobků a služeb) lze tržby a případně úspory poměrně konkrétně vyčíslit a doložit, u ostatních typů inovací v kombinaci s obecným hospodářským vývojem a ostatními změnami ve společnosti příjemce lze jen velmi obtížně vyčíslit přínosy související právě s realizací projektu. Relevantní vykazování přínosů a jejich kontrola poskytovatelem je tak velkou výzvou do budoucna.

8 ZÁVĚR

Z dosavadního průběhu implementace Programu lze dovodit následující závěry a doporučení. Případná doporučení se vztahují k přípravě nového navazujícího programu, neboť v rámci Programu již nebudou žádné další veřejné soutěže ani jiné nové aktivity realizovány.

- Program podporuje aktivity, které dosud v rámci Zákona podporovány nebyly. Tento fakt přinesl mj.:
 - oproti do té doby standardním programům na podporu výzkumu a vývoje velmi komplikovaný náběh programu z hlediska formulace podmínek veřejných soutěží, zejména pak provázaností typů inovací na odlišné kategorie způsobilých nákladů;
 - nové požadavky na hodnotitele a potřebu rozšířit jejich stávající okruh;
 - nové příjemce podpory neznalé jakýchkoliv obvyklých dotačních pravidel;
 - složité vymezování způsobilosti navrhovaných aktivit z hlediska působnosti Zákona, které zejména vedlo k nerealizování jednotlivých podprogramů zcela podle původních záměrů a část aktivit je realizována mimo Program (část PP1 a kompletní PP2).

DOPORUČENÍ: V navazujícím programu MPO pokračovat v průběžném přeshňování zadávací dokumentace veřejných soutěží zejména v oblasti druhů inovací a způsobilých nákladů. Na webu poskytovatele zveřejňovat souhrnné informace, požadavky na příjemce, formuláře, odkazy, FAQ a další vhodné materiály.

DOPORUČENÍ: Pokračovat v oslovování a zajišťování nových hodnotitelů způsobilých k hodnocení podnikových inovací.

DOPORUČENÍ: Předložit změnu Programu podle § 5 odst. 3 písm. a) Zákona, neboť poskytovatel hodlá snížit celkové výdaje na Program a podprogramy o více než 20 %.

- Veřejné soutěže nebyly realizovány zcela podle předpokládaného harmonogramu, a to z několika důvodů: v souladu s opatřeními pro zvýšení absorpční kapacity po první veřejné soutěži, v kontextu pandemie COVID-19 a také s ohledem na realizaci dvou soutěží v rámci Národního plánu obnovy.

BEZ DOPORUČENÍ, upravený harmonogram vyhlášení soutěží vždy reagoval na aktuální situaci a bude tomu tak i nadále. Pokud k žádným aktuálním podnětům či změně okolností nedojde, záměrem poskytovatele vždy bude vyhlášení veřejných soutěží dlouhodobě plánovat a harmonogram zveřejňovat.

- Příprava veřejných soutěží byla významně ovlivněna změnami informačních systémů pro přijímání žádostí a administraci, což mělo negativní dopad na administrativní kapacity poskytovatele. Ukázalo se, že veřejné soutěže i následnou realizaci programů lze v případě malého množství projektů (řádově desítky) bez větších problémů zajistit i mimo informační systém a je to administrativně jednodušší, než přizpůsobovat stávající informační systémy (ISTA, MS2014+) požadavkům programu, nicméně pro větší počty projektů se již administrace mimo informační systém jeví jako nevhodná.

DOPORUČENÍ: Pro nový program MPO je nutné zajistit vhodný informační systém, plně přizpůsobitelný poskytovateli a potřebám programu na podporu inovací (vyzkoušené systémy ISTA a MS2014+ jsou pro daný typ programu nevyhovující).

- Finanční alokace Programu ze státního rozpočtu bude vyčerpána jen asi z 44 % vzhledem k omezení PP1 a nerealizaci PP2, z původní plánované výše 6 100 mil. Kč bude poskytnuto cca 2 670 mil. Kč. Celkové náklady se předpokládají na úrovni 56 % předpokladu, tedy cca 4 550 mil. Kč namísto 8 100 mil. Kč.

BEZ DOPORUČENÍ. V případě PP1 a PP2 je důvodem pozdější rozhodnutí realizovat plánované aktivity v pozměněné podobě z prostředků Národního plánu obnovy, v případě PP3 je nižší čerpání dáno rozhodnutím nevyhlášovat již další veřejné soutěže a připravit nový návrh programu zohledňující aktuální potřeby a výzvy.

- Cíle Programu z pohledu zapojených subjektů, věcného zaměření projektů a očekávaných výsledků projektů jsou v zásadě plněny. Splněn zjevně nebude pouze vedlejší cíl „podpora vzniku Digital Innovation Hubs a rozvoje jejich služeb podle potřeb strategie Digitální Česko“, který měl být naplňován prostřednictvím PP2. Míra plnění ostatních cílů bude předmětem pozdějších evaluací.
- Text Programu schválený vládou určil pro monitorování průběhu plnění Programu a hodnocení jeho celkové úspěšnosti základní soubor indikátorů (Tabulka 11). Je zjevné, že významným snížením alokace Programu nebude část jeho indikátorů naplněna, zejména v počtu projektů a příjemců. Přesto by mělo být z Programu podpořeno více než 500 projektů a dosaženo by mělo být více plánovaných výstupů v podobě zavedených inovací.

Tabulka 11: Plnění indikátorů Programu

Indikátor (jednotka)	Návrh programu (v členění na podprogramy)				Průběžný stav / výsledný předpoklad	
	PP1	PP2	PP3	celkem	PP1	PP3
podpořené projekty (počet)	507	7	400	914	37 / 250	192 / 300
úspěšně dokončené projekty (% z podpořených)	380 (75 %)	7 (100 %)	360 (90 %)	747	0 / 188 (75 %)	93 / 270 (90 %)
příjemci podpory – malé podniky (počet účastí)	250	-	240	490	37 / 200	129 / 205
příjemci podpory – střední podniky (počet účastí)	-	-	160	160	-	63 / 95
podpořená technologická inkubační centra (počet)	7	-	-	7	7 / 7	-
inovativní firmy podpořené při internacionalizaci (počet)	250	-	-	250	-	-
zavedené inovace (počet)	-	-	360	360	0 / 90	109 / 450
nové patenty, užité vzory, certifikované produkty (počet)	150	-	-	150	0 / 80	-

9 SEZNAMY

9.1 Seznam použitých pojmů a zkratk

DNSH.....	princip „Do No Significant Harm“ vztahující se k nepoškozování environmentálních cílů Evropské unie
IS VaVal	Informační systém výzkumu, experimentálního vývoje a inovací
MPO.....	Ministerstvo průmyslu a obchodu
Nařízení GBER.....	Nařízení Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem
Nařízení de minimis.....	Nařízení Komise (EU) č. 1407/2013 ze dne 18. prosince 2013 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu de minimis
NPO.....	Národní plán obnovy, jehož aktualizované a konsolidované znění bylo schváleno usnesením vlády ze dne 13. prosince 2023 č. 957
ke konsolidovanému znění aktualizace Národního plánu obnovy	
Odbor VaVal	Odbor výzkumu, vývoje a inovací Ministerstva průmyslu a obchodu
PP1 (PP2, PP3)	Podprogram 1 (2, 3) programu The Country for the Future
Program	Program The Country for the Future
Rada.....	Rada podprogramu 3 programu The Country for the Future
RIS3 strategie.....	Národní výzkumná a inovační strategie pro inteligentní specializaci České republiky
rozpočtová pravidla	zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla)

Smlouva.....	Smlouva o poskytnutí účelové podpory na řešení projektu
VaVal.....	výzkum, vývoj a inovace
VS.....	veřejná soutěž ve výzkumu, vývoji a inovacích
Zákon	zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací, ve znění pozdějších předpisů
ZD.....	zadávací dokumentace veřejné soutěže
ZOŘ	závěrečné oponentní řízení projektu
ZZVZ	zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek

9.2 Seznam tabulek

Tabulka 1: Maximální intenzita podpory pro jednotlivé kategorie činností a kategorie účastníků	4
Tabulka 2: Přehled přihlášených návrhů projektů do veřejných soutěží	4
Tabulka 3: Počet přijatých a podpořených návrhů projektů ve veřejných soutěžích	5
Tabulka 4: Výše podpory a uznaných nákladů podpořených projektů – rozdělení dle jednotlivých VS	22
Tabulka 5: Projekty podle typu příjemce.....	23
Tabulka 6: Projekty podle umístění (kraje).....	23
Tabulka 7: Projekty podle CZ – NACE (kategorie Zpracovatelský průmysl).....	24
Tabulka 8: Projekty podle vědních oborů OECD.....	25
Tabulka 9: Indikátory systémového projektu Technologická inkubace	28
Tabulka 10: Přehled očekávaných výsledků	28
Tabulka 11: Plnění indikátorů Programu	31